

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 10 mars 1943 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1943/44 under riksstatsens femte huvudtitel, avseende anslagen inom socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Socialdepartementet.

1:o **Socialdepartementet: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 under femte huvudtiteln gjorda framställning (punkt 1, sid. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotollet över socialärenden för den 4 januari 1943), vilken framställning icke avser annan förändring med avseende å personalförhållandena i socialdepartementet än att en kontorsbiträdestjänst i lönegraden Eo 4 överflyttas till ordinarie stat med placering i lönegraden A 4, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för socialdepartementet:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 statssekreterare		C 10
1 expeditionschef		C 8
1 chef för rättsavdelning		C 8
3 kansliråd		A 30
3 förste kanslisekreterare		A 26
5 andre kanslisekreterare		A 21
1 registrator		A 15
1 kansliskrivare		A 11
1 förste expeditionsvakt		A 7
3 kanslibiträden		A 7
3 expeditionsvakter		A 5
5 kontorsbiträden		A 4

Befattning

Lönegrad

Tjänstemän å övergångsstat.

1 registrator A 22

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

2 föredragande i regeringsrätten Eo 29;

Anm. Den å ordinarie stat upptagna registratorstjänsten skall hållas obesatt, så länge den å övergångsstat uppförde registratorn kvarstår i tjänst.

b) godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	24,000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	185,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	91,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	40,000

Summa förslagsanslag kronor 340,000;

c) till *Socialdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 340,000 kronor.

2:o) **Socialdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, sid. 3 och 4) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 63,000 kronor.

Sociala verk och inrättningar.

3:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 3, sid. 5—19) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

4:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 20) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

5:o) **Socialstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, sid. 20—22) föreslagit riksdagen att till Socialstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 196,000 kronor.

Å riksstaten för innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 185,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna ökningen fördelar sig med 3,000 kronor å reseersättningar, 3,000 kronor å bränsle, lyse och vatten samt 5,000 kronor å övriga expenser. Sistnämnda belopp utgör beräknad merkostnad i anledning av utlänningsbyråns omorganisation. Vid beräkningen av medelsbehovet för reseersättningar har förutsatts, att kostnaderna för de resor, som sekreteraren, tillika assistenten hos statens inspektör för fattigvård och barnavård, företager i sin egenskap av fattigvårds- och barnavårdskonulent för Gotland, framdeles skola bestridas från fattigvårds- och barnavårdskonulenternas omkostnadsanslag.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:t förslag. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 196,000 kronor.

6:o) **Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ortsombud.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 6, sid. 23) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

7:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, sid. 23 och 24) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

8:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, sid. 24 och 25), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en med 2,000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbets-
tvister m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett
förslagsanslag av 20,000 kronor.

9:o) **Arbetsdomstolen: Avlöningar. Arbetsdomstolen: Omkostnader.** I
enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 9 och 10, sid. 25—27) och
under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hem-
ställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 såsom förslagsanslag
anvisa

- a) till *Arbetsdomstolen: Avlöningar* 79,100 kronor;
- b) till *Arbetsdomstolen: Omkostnader* 3,900 kronor.

10:o) **Arbetsrådet: Avlöningar. Arbetsrådet: Omkostnader.** Med till-
styrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 11 och 12, sid. 27
—30) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 110,900
kronor respektive 17,700 kronor för ifrågavarande ändamål, hemställer ut-
skottet,

att riksdagen må

I:o) godkänna följande avlöningsstat för arbetsrådet, att till-
lämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>för- slagsvis</i>	kronor 40,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 34,600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal »	23,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 9,000

Summa förslagsanslag kronor 106,600;

II:o) för budgetåret 1943/44 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Arbetsrådet: Avlöningar* 106,600 kronor;
- b) till *Arbetsrådet: Omkostnader* 16,000 kronor.

11:o) **Mödrahjälp i form av understöd utan återbetalningsskyldighet
m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, sid. 30—32) föreslagit riksdagen att till
Mödrahjälp i form av understöd utan återbetalningsskyldighet m. m. för
budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 9,500,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört
med 7,500,000 kronor.

Den allmänna prisstegringen och det ekonomiska betryck, som under
krisförhållandena drabbat vissa befolkningsgrupper, särskilt genom inkallel-

serna till militärtjänstgöring, har medfört en höjning av det genomsnittliga understödsbeloppet från 167 kronor budgetåret 1940/41 till 181 kronor budgetåret 1941/42. En ytterligare stegring antages komma att inträda under nästa budgetår. Vidare har antalet ansökningar om mödrahjälp på grund av höjningen i födelsetalet i förening med nyssnämnda omständigheter stigit betydligt. Medelsbehovet har i anledning härav uppskattats till ett belopp, som är 2,000,000 högre än det vid fjolårets riksdag beräknade.

Det stigande antalet födelser har i förening med nu rådande förhållanden medfört, att samhällets mödrahjälp kommit till ökad användning. Då förevarande anslag i anledning härav blivit mycket hårt belastat, vill utskottet i likhet med departementschefen understryka betydelsen av att mödrahjälpnämnderna underkasta föreliggande ansökningar en noggrann behovsprövning.

Utskottet.

Mot anslagsberäkningen har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Mödrahjälp i form av understöd utan återbetalningsskyldighet m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 9,500,000 kronor.

12:o) **Avsättning till fonden för lån till mödrahjälp.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, sid. 32) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 80,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avsättning till fonden för lån till mödrahjälp* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

13:o) **Bidrag till erkända arbetslöshetskassor.** Kungl. Maj:t har (punkt 15, sid. 32—34) föreslagit riksdagen att till Bidrag till erkända arbetslöshetskassor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 8,000,000 kronor.

Å riksstaten för innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 10,000,000 kronor.

Kungl. Maj:ts anslagsberäkning grundar sig på antagandet om ett oförändrat arbetslöshetsläge under nästa budgetår. Vidare antagas utgifterna för bidrag till arbetslöshetskassorna kunna avsevärt nedbringas genom åtgärder till förhindrande av det korttidsarbete, som för närvarande förekommer i betydande utsträckning inom vissa industrier och genom vilket icke endast ett onödigt stort antal arbetare bindes vid dessa industrier utan även arbetslöshetskassorna belastas med onormalt stora utgifter för understöd.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 8,000,000 kronor.

14:o) **Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Avlöningar. Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Omkostnader. Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. Statens byggnadslånebyrå: Avlöningar. Statens byggnadslånebyrå: Omkostnader. Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer. Bidrag till inrättande av pensionärshem. Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud. Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken. Statens bosättningslån: Viss upplysningsverksamhet. Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar. Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 16—27, sid. 34—41) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed anmäles.

15:o) **Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, sid. 41 och 42) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 325,000 kronor.

16:o) **Försäkringsrådet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, sid. 42—45) föreslagit riksdagen att godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44 och att till Försäkringsrådet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 273,000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats 271,500 kronor, varav 108,500 kronor under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

För nästa budgetår föreslås icke annan ändring än att nämnda anslagspost med hänsyn till löneklassuppflyttningar höjes med 1,500 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *Olof Carlsson* väckt motion (I: 40), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att ett arvode av 1,200 kronor skall utgå till det försäkringsråd, som tjänstgör såsom ordförande å den av försäkringsrådets båda grupper, vars arbete icke ledes av rådets chef.

Angående de skäl, motionären anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Motionären har i sitt yrkande upptagit ett av 1939 års tjänsteförtecknings-sakkunniga i betänkande angående revision av tjänsteförteckningen i vad avser byråchefs- och rådstjänster m. m. framlagt förslag, vilket tillstyrkts av statskontoret och allmänna lönenämnden. Enligt uttalande av chefen för finansdepartementet vid behandlingen i statsverkspropositionen av för flera huvudtitlar gemensamma frågor ha emellertid de i nämnda sakkunnigbetänkande framlagda förslagen med hänsyn till det ekonomiska läget ansetts icke böra föreläggas årets riksdag. Utskottet, som icke funnit särskilda skäl föreligga att påskynda behandlingen av den i motionen väckta frågan framför övriga av tjänsteförteckningssakkunniga beträffande byråchefs- och rådstjänster m. m. framlagda förslag, har ansett sig icke böra tillstyrka bifall till motionen.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 40,

a) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	96,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	37,800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	110,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	29,200

Summa förslagsanslag kronor 273,000;

b) till *Försäkringsrådet*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 273,000 kronor.

17:o) **Försäkringsrådet: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, sid. 45 och 46), vilket innebär en med 1,800 kronor ökad medelsanvisning för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsrådet*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 13,400 kronor.

18:o) **Yrkesinspektionen: Avlöningar. Yrkesinspektionen: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 31 och 32, sid. 46—49), avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

19:o) **Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, sid. 49 och 50) föreslagit riksdagen att till Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 200,000 kronor.

Å riksstaten för innevarande budgetår har förevarande anslag uppförts med 500,000 kronor.

Utskottet.

Undersökning pågår rörande möjligheterna att på arbetsgivarna överflytta här ifrågavarande kostnader genom att taga hänsyn till dem vid bestämmandet av försäkringspremierna. Departementschefen har förklarat sig ämna senare för Kungl. Maj:t framlägga förslag till de åtgärder i ämnet, som må befinnas påkallade. Anslaget har emellertid beräknats med utgångspunkt från nu gällande bestämmelser.

Utskottet, som finner välbetänkt, att den av departementschefen angivna möjligheten närmare undersökes, har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 200,000 kronor.

20:o) **Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, sid. 51) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 365,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 345,000 kronor.

21:o) **Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 35, sid. 51 och 52) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

22:o) **Bidrag till fiskares försäkring. Bidrag till föreningen för arbetarskydd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 36 och 37, sid. 52—54) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Bidrag till fiskares försäkring* ett förslagsanslag av 150,000 kronor;

b) till *Bidrag till föreningen för arbetarskydd* ett anslag av 3,000 kronor.

23:o) **Pensionsstyrelsen: Avlöningar. Pensionsstyrelsen: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 38 och 39, sid. 54 och 55) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

24:o) **Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, sid. 55 och 56), vilket innebär en av stegring i utgifterna för reseersättningar betingad ökning av medelsanvisningen med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 255,000 kronor.

25:o) **Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 41, sid. 56—58) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 146,000,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 133,000,000 kronor.

Av den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsökningen motsvara 10,000,000 kronor statens beräknade merkostnad i anledning av de ändringar i folkpensioneringslagen, vilka beslutats genom lagen den 30 juni 1942, nr 482. Till återstående del motiveras ökningen med den tendens till årlig utgiftstegring, som anslagsbelastningen för de senast förflutna budgetåren utvisat.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 146,000,000 kronor.

26:o) **Bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 42, sid. 58 och 59) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

27:o) **Barnbidrag.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, sid. 59 och 60) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 10,500,000 kronor till ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnbidrag* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 10,400,000 kronor.

28:o) **Dyrtdistillägg å barnbidrag.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 44, sid. 60 och 61) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

29:o) **Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.** Kungl. Maj:t har (punkt 45, sid. 61—64) föreslagit riksdagen att till Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 3,400,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 3,550,000 kronor.

Den individuella sjukvårdande verksamheten beräknas även under nästa budgetår bli i viss mån inskränkt på grund av militära dispositioner beträffande pensionsstyrelsens kuranstalter. Kostnaderna för den individuella verksamheten ha med hänsyn härtill uppskattats till 3,600,000 kronor. För annan verksamhet ha beräknats 100,000 kronor. På grund av föreliggande reservation å 300,000 kronor har anslaget dock ansetts kunna upptagas med lägre belopp än för innevarande budgetår.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 3,400,000 kronor.

30:o) **Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 46, sid. 64) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

31:o) **Ersättning till häradsskrivarna för pensionsavgiftsförteckningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, sid. 64 och 65) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till häradsskrivarna för pensionsavgiftsförteckningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 110,000 kronor.

32:o) **Bidrag till sjukkassor. Kristillägg till sjukkassor. Moderskapspenning.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 48—50, sid. 65 och 66) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

33:o) **Ersättning åt blinda m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, sid. 66 och 67) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt blinda m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,600,000 kronor.

34:o) **Dyrtdistillägg å ersättning åt blinda.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 52, sid. 67) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

35:o) **Driften av centraldepån för blindas arbeten. Bidrag till de blindas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 53 och 54, sid. 67—70) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Driften av centraldepån för blindas arbeten* ett anslag av 95,000 kronor;

b) till *Bidrag till de blindas förening* ett anslag av 65,000 kronor.

36:o) **Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar. Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 55 och 56, sid. 70 och 71) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

37:o) **Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 57, sid. 71—73) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes, avlöningsstaten att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 18,400 kronor.

Å riksstaten för innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 34,500 kronor.

Ur personalförteckningen, vilken endast upptar tjänstemän å övergångsstat, skall enligt Kungl. Maj:ts förslag utgå, dels på grund av avgång ur tjänst 1 direktör i lönegraden A 24, 1 assistent i lönegraden A 12 och 1 första vaktfru i lönegraden A 6, dels ock på grund av överföring till fångvårdens övergångsstat 1 kontorsbiträde i lönegraden A 4.

Utöver ovannämnda ändringar i personalförhållandena vid anstalten har vid beräkningen av anslagsposten till avlöningar till ordinare tjänstemän iakttagits, att sjuksköterskan i lönegraden A 6 för närvarande tjänstgör utom anstalten och icke kan antas komma att återgå dit.

Genom beslut den 30 juni 1942 har Kungl. Maj:t uppdragit åt anstaltsstyrelsens ordförande att tills vidare fullgöra de åligganden, vilka tidigare ankommit på direktören, med rätt för ordföranden att såsom särskild ersättning för uppdragets fullgörande uppbära ett arvode av 200 kronor för månad räknat. För denna utgift, som hittills bestritts från ordinarieposten, föreslås för nästa budgetår en särskild anslagspost till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, uppförd å avlöningsstaten.

Utskottet.

Utskottet får erinra, att riksdagen redan beslutat å övergångsstat vid fångvårdsanstalterna uppföra den kontorsbiträdesbefattning, som nu föreslås avförd ur Landskronaanstaltens personalförteckning. Under hänvisning härtill och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å övergångsstat.	
2 förmän		A 6
1 sjuksköterska		A 6
3 vaktfruar		A 1;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.	
1. Avlöningar till ordinare tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	kronor 14,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 2,400
3. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i>	» 2,000
<hr/>	
Summa förslagsanslag kronor 18,400;	

c) till *Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 18,400 kronor.

38:o) **Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, sid. 73 och 74) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 9,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,700 kronor.

39:o) **Statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 59, sid. 74—76) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 34,200 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 32,200 kronor.

Sedan Kungl. Maj:t den 17 juli 1942 förordnat, att i anslutning till tvångsarbetsanstalten i Karlstad skall vara inrättad en alkoholistanstalt för kvinnor, ha de kvinnliga tvångsarbetarna och alkoholisterna till övervägande del överförts från Växjö till Karlstad. I samband härmed företagna personalflyttningar från Växjö till Karlstad ha föranlett, att lönerna för nästa budgetår beräknats efter ortgruppen F i stället för såsom tidigare efter ortgruppen C. Ordinarieposten har på denna grund höjts med 2,000 kronor.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 24,700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 5,500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 4,000
<hr/>	
Summa förslagsanslag kronor 34,200;	

b) till *Statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 34,200 kronor.

40:o) **Statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, sid. 76 och 77) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 51,200 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 36,200 kronor.

41:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts har (punkt 61, sid. 77—81) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, den senare att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 152,000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål är å riksstaten för innevarande budgetår anvisat ett belopp av 150,000 kronor.

För nästa budgetår utgår en å övergångsstat uppförd förmanstjänst i lönegraden A 6 ur personalförteckningen. Sedan vikarien å assistenttjänsten vid anstalten medgivits rätt till vikariatslön, överflyttas vidare kostnaderna för vikariens avlöning till ordinarieposten från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Under sistnämnda post föreslås medel beräknade för ytterligare ett biträde å anstaltens expedition i lönegraden Ex 2. Slutligen beräknas en merutgift uppkomma därigenom, att avlöningen till en från och med den 1 oktober 1942 inrättad tjänst såsom yrkesmästare i lönegraden Eo 8 i fortsättningen måste beräknas för helt budgetår, medan för innevarande budgetår blott räknats med avlöning under tre kvartal.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för statens alkoholistanstalt å Venngarn:

	Personalförteckning.	
Befattning		Lönegrad
	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 direktör		A 26
1 assistent		A 18
1 räkenskapsförare och redogörare		A 17

Befattning	Lönegrad
1 lantbruksinspektör.....	A 17
1 husfader	A 15
1 uppsyningsman.....	A 10
1 värmeledningsskötare, tillika reparatör, av 1:a klass....	A 8
3 förste förmän	A 8
9 förmän	A 6
1 husmoder.....	A 6;

b) godkänna följande avlöningsstat för berörda anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	72,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:ts	»	5,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	57,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	17,100
<u>Summa förslagsanslag</u>		kronor 152,000;

c) till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 152,000 kronor.

42:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader. Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar. Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 62—64, sid. 81—85) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader* ett förslagsanslag av 190,000 kronor;

b) till *Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar* ett förslagsanslag av 15,600 kronor;

c) till *Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Omkostnader* ett förslagsanslag av 18,000 kronor.

43:o) **Bidrag till frälsningsarméns räddningshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, sid. 85 och 86) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till frälsningsarméns räddningshem* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 6,000 kronor.

44:o) **Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt

66, sid. 86 och 87) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 1,150,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,100,000 kronor.

45:o) **Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, sid. 87 och 88) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 70,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 65,000 kronor.

46:o) **Resor vid tvångsinternering av alkoholister.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, sid. 88), vilket innebär en ökning i medelsanvisningen med 5,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resor vid tvångsinternering av alkoholister* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 18,000 kronor.

47:o) **Interneringskostnader i vissa fall. Länsnykterhetsnämnderna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 69 och 70, sid. 89 och 90) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Interneringskostnader i vissa fall* 5,000 kronor;
- b) till *Länsnykterhetsnämnderna* 136,000 kronor.

48:o) **Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 71, sid. 90 och 91) föreslagit riksdagen att till Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 142,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 137,000 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att 5,000 kronor beräknas under anslaget för att möjliggöra, att en planerad ny handbok för nykterhetsnämnderna kostnadsfritt skall kunna tillställas vederbörande kommunala organ. Till de utgiftsändamål, för vilka medel brukat beräknas under nu ifrågavarande anslag, avses för nästa budgetår oförändrade belopp.

Enligt vad utskottet under hand erfarit, är den nuvarande handboken med råd och anvisningar i nykterhetsfrågor i betydelsefulla delar föråldrad, vartill kommer, att restupplagan av boken är synnerligen begränsad. Med hänsyn till vikten för nykterhetsarbetet av att en ny sådan handbok skall kunna kostnadsfritt tillhandahållas vederbörande kommunala organ, har utskottet funnit Kungl. Maj:ts förslag i denna del böra godtagas.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet, som ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må till *Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 142,000 kronor.

49:o) **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, sid. 92) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 66,800 kronor.

50:o) **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 73, sid. 92—94) föreslagit riksdagen att till Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 30,000 kronor.

För nästa budgetår beräknas ett med 5,000 kronor ökat medelsbehov för reseersättningar, föranlett, förutom av vidtagna ändringar i resereglementet och höjning av biljettpriserna, därav, att kostnaderna för tjänsteresor, som företagas av konsulenterna i Gotlands län, föreslås skola framdeles överflyttas från socialstyrelsens omkostnadsstat till förevarande anslag (jfr punkten 5 ovan).

Vidare föreslås, att konsulenterna i samtliga distrikt i viss utsträckning beredes möjligheter till ersättning för kostnader för biträde med skrivgöromål och därmed jämförligt arbete, i den mån de visa sig ha haft kostnader av sådant slag. Härav följande merutgifter till expenser uppskattas till 5,000 kronor.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

51:o) **Fattigvård i allmänhet.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, sid. 94) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 1,650,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård i allmänhet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,550,000 kronor.

52:o) **Barnavård i allmänhet. Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m. Fattigvård och barnavård för lappar. Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet. Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 75—79, sid. 95—98) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Barnavård i allmänhet* ett förslagsanslag av 190,000 kronor;

b) till *Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m.* ett förslagsanslag av 800,000 kronor;

c) till *Fattigvård och barnavård för lappar* ett förslagsanslag av 90,000 kronor;

d) till *Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* ett anslag av 12,000 kronor;

e) till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

53:o) **Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 80, sid. 98) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

54:o) **Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, sid. 99) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 140,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 130,000 kronor.

55:o) **Bidrag till barnhusen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, sid. 99) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnhusen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 115,900 kronor.

56:o) **Statens skyddshem: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 83, sid. 99—108) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för statens skyddshem, den senare att tillämpas från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Statens skyddshem: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 710,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 668,000 kronor, varav anvisats under anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän 280,000 kronor, till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 294,000 kronor och till rörligt tillägg 86,000 kronor. Därjämte har innevarande riksdag, med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 2 därom framställda förslag medgivit, att icke-ordinarieposten å 294,000 kronor finge överskridas med högst 100,000 kronor.

För nästa budgetår föreslås utbyte av tjänstebenämningarna föreståndare och föreståndarinna vid skyddshemmen mot benämningen rektor. Förslaget dikteras av pedagogiska skäl och förutsättes icke skola utöva något inflytande på frågan om dessa befattningshavares slutliga placering i lönehänseende.

Med hänsyn till vid fjolårets riksdag beslutad utvidgning av de olika avdelningarna vid Lövstahemmet (propositionen nr 286, riksdagens skrivelse nr 329) föreslås nyanställning vid nämnda hem av 1 folkskollärare i lönegraden Ex 19, 1 vårdare i lönegraden Ex 8, 2 skötare i lönegraden Ex 6 och 2 köksbiträden. Vidare föreslås den hittills av jordbrukets inkomster avlönade rättaren vid Vemyra skol- och yrkeshem skola avlönas från förevarande anslag, varvid han skulle placeras i lönegraden Ex 10. Kostnaderna för ifrågavarande nya tjänster ha uppskattats till 17,000 kronor.

Såsom framgår av ovannämnda proposition nr 2, sid. 55, har Kungl. Maj:t den 10 april 1942 medgivit, att föreståndarna för statens skyddshem finge — i den utsträckning socialstyrelsen ansåge erforderligt för att bereda föreståndarna tid till ökad verksamhet i samband med skyddshemselevernas eftervård — tills vidare intill den 1 juli 1943 anlita biträde för utförande av föreståndarna eljest åvilande skrivarbete. Därvid har tillika föreskrivits, att kostnaderna för denna skrivbiträdeshjälp finge uppgå till högst 1,000 kronor i månaden. För nästa budgetår beräknas nu ett belopp av 12,000 kronor för ändamålet.

Härutöver ha avlöningsposterna till ordinarie och till icke-ordinarie personal omräknats med hänsyn till att ett antal ordinarie befattningar uppehållas på förordnande.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *A. Wallentheim* väckt motion (II: 52), vari hemställts, att riksdagen ville förklara sig intet ha att invända mot att tjänsterna som rättare och ladugårdsförman vid Lövstahemmet från ingången av budgetåret 1943/44 ombildas från extra till extra ordinarie med placering i lönegraden Eo 10, respektive Eo 5.

Den i motionen väckta frågan var föremål för prövning vid fjolårets riksdag. I sina framställningar om anslag för innevarande budgetår hade nämligen socialstyrelsen föreslagit, att ifrågavarande befattningshavare, vilka då avlönades av jordbrukets inkomstmedel, skulle erhålla lön från avlöningsanslaget och i samband därmed beredas extra ordinarie anställning, vilket förslag tillstyrkts av statskontoret. Departementschefen föreslog emellertid anställning för dem såsom extra tjänstemän, mot vilket riksdagen icke gjorde någon erinran.

Av statsverkspropositionen framgår (sid. 102) att socialstyrelsen nu upprepat sin framställning i ämnet. Vidare har Sveriges allmänna lantbruks-tjänstemannaförbund hemställt om extra ordinarie befattning åt ladugårdsförmannen (sid. 105). Departementschefen har dock under nuvarande förhållanden funnit sig icke kunna biträda ifrågavarande förslag.

Beträffande de skäl, motionären anført till stöd för sitt yrkande, i den mån de ej framgå av vad utskottet anför, hänvisas till motionen.

Utskottet.

Vidkommande först den i motionen II: 52 berörda frågan om beredande av extra ordinarie anställning åt rättaren och ladugårdsförmannen framgår av vad socialstyrelsen anført i ämnet, att deras avlöningsförmåner såsom extra tjänstemän understiga vad som eljest i trakten betalas i löner å motsvarande befattningar. Ladugårdsförmannen har dessutom vid övergången till civila icke-ordinariereglementet fått vidkännas löneinsknig. Med hänsyn härtill ävensom till vad motionären i övrigt anført har utskottet funnit övervägande skäl tala för att ifrågavarande befattningshavare beredes den förbättring i avlöningsförmånerna och den rätt till pension, som äro förenade med extra ordinarie anställning i deras nu innehavda lönegrader. Merkostnaden härav kan uppskattas till i runt tal 700 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran. Då de i förslaget till avlöningsstat under vederbörande poster upptagna beloppen torde lämna tillgång jämväl till den merutgift, som skulle följa av ett bifall till motionen, anser sig utskottet icke böra föreslå jämkning av nämnda belopp.

Under åberopande av vad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen må

I:o) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag godkänna följande personalförteckning för statens skyddshem:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 chef, tillika läkare	A 28
1 avdelningsföreståndare, tillika redogörare	A 20
1 avdelningsföreståndare, tillika lärare	A 20
10 assistenter	A 19

Befattning	Lönegrad
3 folkskollärare	A 19
3 rektorer	A 19
3 folkskollärarinnor	A 18
1 avdelningsföreståndarinna	A 17
4 lärarinnor i hushållsgöromål	A 15
4 lärarinnor i kvinnlig slöjd	A 15
12 lärare i yrkesämne	A 12
4 biträdande lärarinnor, tillika husmödrar	A 11
6 arbetsledare	A 10
1 arbetsledare, tillika vårdare	A 10
4 trädgårdsmästare	A 10
1 avdelningssköterska	A 8
4 vårdare	A 8
6 husmödrar och biträdande lärarinnor	A 6
3 husmödrar	A 6
3 skötare	A 6
1 tvättförestånderska	A 2

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

4 rektorer	Eo 25
8 rektorer	Eo 23;

II:o) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen II: 52

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skyddshem, att tillämpas från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 192,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 8,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 420,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 90,000

Summa förslagsanslag kronor 710,000;

b) till *Statens skyddshem*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 710,000 kronor.

57:o) **Statens skyddshem: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 84, sid. 108—110) föreslagit riksdagen att till Statens skyddshem: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 875,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å gällande riksstat uppfört med 725,000 kronor. För nästa budgetår räknas med en medelbeläggning av 700 elever mot 600 elever under budgetåret 1941/42, då nettoutgifterna under anslaget uppgingo till 809,260 kronor. Den föreslagna anslagshöjningen å 150,000

kronor fördelar sig å i omkostnadsstaten upptagna poster till reseersättningar med 1,000 kronor, till expenser med 4,000 kronor och till övriga utgifter 145,000 kronor. Under sistnämnda post har medelsbehovet till underhåll av byggnader beräknats höjt med 5,000 kronor, till utspisning med 94,000 kronor och till beklädnad med 38,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Statens skyddshem: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 875,000 kronor.

58:o) **Bidrag till driften av icke statliga skyddshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 85, sid. 110—115) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av icke statliga skyddshem för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

Å gällande riksstat är ifrågavarande anslag uppfört med 820,000 kronor. Vid beräkningen av nämnda belopp utgick man från att de ändringar i bidragsgrunderna som samtidigt beslutades att gälla från och med år 1943 på grund av utbetalning av statsbidragen i efterskott blott obetydligt skulle komma att påverka anslagsbelastningen för innevarande budgetår.

Den för nästa budgetår föreslagna anslagsökningen betingas av de betydande merkostnader för statsverket, som nämnda ändringar beräknats medföra. Utöver utbetalningar från anslaget enligt numera gällande grunder har beräknats en utgift av 30,000 kronor för ersättande där så finnes vara av omständigheterna påkallat av sådant underskott i skyddshemsverksamheten för år 1941, som bestyrkes genom utdrag ur vederbörande hems räkenskaper. Då tillräckliga uppgifter för ett exakt bedömande av de ersättningsbelopp, som med angivna utgångspunkter böra utgå, icke för närvarande stå till buds, förutsattes, att Kungl. Maj:t skall ha att efter ytterligare utredning i ärendet besluta beträffande berörda ersättningar.

Utskottet.

Fjölårets riksdag medgav ersättande i vissa fall av underskott i skyddshemsverksamhet, som uppkommit intill år 1940, varvid förutsågs, att motsvarande bidrag skulle komma att erfordras för jämväl senare tidsperioder. Med föreliggande förslag i ämnet avses underskott för år 1941, varemot ersättande av underskott för tid därefter icke ansetts erforderligt i anledning av den hemmen för år 1942 tillerkända högre dyrtidskompensationen. Med hänsyn till omständigheterna har utskottet icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i denna fråga anfört och föreslagit.

Kungl. Maj:ts förslag i övrigt föranleder ej heller erinran från utskottets sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av icke statliga skyddshem* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

59:o) **Vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. fl. Åtgärder till främjande av sommarvistelse på landet för barn från städer och andra tätbebyggda samhällen.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 86 och 87, sid. 115 och 116) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

60:o) **Medicinalstyrelsen: Avlöningar. Medicinalstyrelsen: Omkostnader. Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 88—90, sid. 117 och 118) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

61:o) **Sinnessjuknämnden: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 91, sid. 119 och 120) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för sinnessjuknämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Sinnessjuknämnden: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 23,400 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 21,900 kronor.

För nästa budgetår har anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föreslagits höjd med 1,500 kronor för avlöande av ett under innevarande budgetår anställt extra skrivbiträde med halvtidstjänstgöring, som hittills enligt särskilt medgivande av Kungl. Maj:t beretts ersättning från anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för sinnessjuknämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor 17,000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal »	5,800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 600

Summa förslagsanslag kronor 23,400;

b) till *Sinnessjuknämnden: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 23,400 kronor.

62:o) **Sinnessjuknämnden: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, sid. 120 och 121), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sinnessjuknämnden: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,300 kronor.

63:o) **Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 93, sid. 121—129) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att i gällande personalförteckning för statens bakteriologiska laboratorium må upptagas en befattning som laborator i lönegrad Eo 26, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 335,000 kronor.

Frågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 332,000 kronor.

För nästa budgetår föreslås inrättande av förenämnda laboratorbefattning i lönegraden Eo 26 i utbyte mot en hittills deltidsavlönad arvodesbefattning såsom vetenskapligt biträde. Vidare räknas med indragning av en assistentbefattning.

I fråga om avlöningsstaten ha, med hänsyn till förekommande löneklassuppflyttningar och inrättandet av den nya laboratorstjänsten, anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjts med 1,000 kronor och 10,000 kronor. Härjämte har posten till rörligt tillägg uppräknats med 1,400 kronor.

Å andra sidan har anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, sänkts med dels 3,500 kronor, motsvarande arvodet till förenämnda vetenskapliga biträde, dels 5,900 kronor, motsvarande arvodet till den assistentbefattning, som avses skola indragas.

Nettoökningen å anslaget uppgår sålunda enligt Kungl. Maj:ts förslag till 3,000 kronor.

Därest anordningen med av militära anslagsmedel avlönad personal vid laboratoriet skulle upphöra, förutsättes Kungl. Maj:t liksom tidigare äga befogenhet att med anlitande av förevarande anslag besluta om den förstärkning av laboratoriets icke-ordinarie personal, som för upprätthållande av nödig beredskap på ifrågavarande område kan visa sig nödvändig.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att i gällande personalförteckning för statens bakteriologiska laboratorium må upptagas en befattning som laborator i lönegrad Eo 26;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 110,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 53,700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 137,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 34,300

Summa förslagsanslag kronor 335,000;

c) till *Statens bakteriologiska laboratorium*: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 335,000 kronor.

64:o) **Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, sid. 129—132) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 425,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bakteriologiska laboratorium*: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 336,000 kronor.

65:o) **Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95, sid. 133 och 134), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av löneklassuppflyttningar föranledd höjning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 16,900
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 8,600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	» 32,800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 5,700

Summa förslagsanslag kronor 64,000;

b) till *Statens rättskemiska laboratorium*: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 64,000 kronor.

66:o) **Statens rättskemiska laboratorium: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, sid. 134—136) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 23,500 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättskemiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 20,600 kronor.

67:o) **Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar. Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 97 och 98, sid. 136) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

68:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 99, sid. 136—138) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att antalet i gällande personalförteckning upptagna provinsialläkartjänster må utökas från 351 till 356, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 4,100,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 4,050,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär inrättandet av fem nya provinsialläkartjänster från och med den 1 januari 1944. Då anslagsbehovet för innevarande budgetår beräknats med utgångspunkt från att fem provinsialläkartjänster, vilka tidigare hållits obesatta, icke skulle hinna besättas före den 1 januari 1943, har för nästa budgetår anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän ansetts böra höjas med 50,000 kronor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag att under nästa budgetår inrätta ytterligare fem provinsialläkarbefattningar finner utskottet välbetänkt. Då anslagsberäkningen icke heller givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att antalet i gällande personalförteckning upptagna provinsialläkartjänster må utökas från 351 till 356;

b) godkänna följande avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän (förste provinsialläkare och provinsialläkare), <i>förslagsvis</i>		kronor 3,250,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Arvoden till biträdande förste provinsialläkare..	kronor 11,600	
b. Avlöning åt civila läkarstipendiater, <i>förslagsvis</i> ..	» 13,400	» 25,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>		» 345,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		» 480,000
	Summa förslagsanslag	kronor 4,100,000;

c) till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 4,100,000 kronor.

69:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Sjukvård m. m. Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Reseersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 100 och 101, sid. 138—141) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Sjukvård m. m.* 10,000 kronor,

b) till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Reseersättningar* 175,000 kronor.

70:o) **Bidrag till extra provinsialläkares avlöande m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 102, sid. 141) föreslagit riksdagen att till Bidrag till extra provinsialläkares avlöande m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 29,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 24,500 kronor. Av detsamma skall enligt Kungl. Maj:ts beslut den 24 april 1942 ett belopp av förslagsvis 500 kronor avses för dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare.

Enligt gällande bestämmelser rörande statsbidrag till avlöande av extra provinsialläkare utgår sådant bidrag som regel med högst 1,500 kronor om året för varje extra provinsialläkare, dock att i avlägset belägna, särskilt svårbesättliga distrikt statsbidraget må höjas till högst 2,500 kronor.

Anslagsbehovet för nästa budgetår har av Kungl. Maj:t beräknats med utgångspunkt från att statsbidrag kommer att beviljas dels med 1,500 kronor för avlönande av läkare i ett jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 6 mars 1942 inrättat extra provinsialläkardistrikt, dels ock med vardera 1,500 kronor för avlönande av ytterligare två extra provinsialläkare. Anslaget har i enlighet härmed upptagits till (24,500 + 4,500) 29,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling upptagit en inom första kammaren av herr *E. O. Wiklund* väckt motion (I: 19), vari hemställts, att riksdagen, med godkännande av i motionen angivna grunder för bidrag till extra provinsialläkares avlönande, måtte höja det i Kungl. Maj:ts förslag upptagna anslagsbeloppet å 29,000 kronor med ytterligare 8,750 kronor till 37,750 kronor.

Beloppet å 8,750 kronor skulle avses för bidrag efter 3,500 kronor för år till avlönande under ett halvt år av läkare i fem nya distrikt.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för detta yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Utskottet får erinra om att enligt Kungl. Maj:ts av utskottet förut tillstyrkta förslag fem ordinarie provinsialläkardistrikt skola nyinrättas under nästa budgetår. Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag, mot vilket utskottet icke funnit anledning till erinran, innebär, att medel för nästa budgetår beräknas till läkare i jämväl tre nya extra provinsialläkardistrikt. Utan tvivel kvarstår efter dessa åtgärder ett behov av ökat antal tjänsteläkare. Även om utskottet alltså på denna punkt delar den uppfattning, som ligger till grund för yrkandet i motionen I: 19 om medel för bidrag till avlönande av ytterligare fem extra provinsialläkare, är utskottet likväl icke berett att nu tillstyrka en utökning av antalet tjänsteläkare utöver ramen för Kungl. Maj:ts förslag.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 19, till *Bidrag till extra provinsialläkares avlönande m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 29,000 kronor.

71:o) **Statens sinnessjukhus: Avlöningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 103, sid. 142) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

72:o) **Statens sinnessjukhus: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 104, sid. 142—147) föreslagit riksdagen att till Statens sinnessjukhus: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 15,700,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 15,130,000 kronor. Medeltalet vårdade å de statliga sinnessjukhusen, vilket under budgetåret 1941/42 utgjort 21,269, har under innevarande budgetår uppskattats till 21,730. Motsvarande medeltal under nästa budgetår har beräknats komma att uppgå till 22,190 patienter, därvid full beläggning förutsatts, förutom å samtliga hittillsvarande sjukhus, jämväl å Sidsjöns sjukhus i Sundsvall. Den sålunda ökade beläggningen i förening med redan inträffad prisstegring har föranlett uppräknningar av flertalet poster i sinnessjukhusens omkostnadsstat.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet förutsätter härvid med anslutning till vad departementschefen uttalat, att den största sparsamhet iakttages från medicinalstyrelsens och de lokala myndigheternas sida vid bedömandet av förekommande utgiftsbehov.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens sinnessjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 15,700,000 kronor.

73:o) **Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, sid. 147 och 148), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av anslagsbelastningen motiverad höjning med 30,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 290,000 kronor.

74:o) **Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, sid. 148 och 149), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av den anslaget åvilande belastningen föranledd höjning med 900,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 6,400,000 kronor.

75:o) **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka.** Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka. Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 107 och 108, sid. 149 och 150) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

76:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 109, sid. 150—153) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 86,800 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 85,500 kronor.

För nästa budgetår föreslås anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med hänsyn till löneklassuppflyttningar höjd med 500 kronor till 41,500 kronor. Posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknas till 33,500 kronor eller 700 kronor högre än för innevarande budgetår. Posten till rörligt tillägg föreslås slutligen höjd med 100 kronor till 10,600 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> kronor	41,500
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t..... »	1,200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.. »	33,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	10,600

Summa förslagsanslag kronor 86,800;

b) till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 86,800 kronor.

77:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, sid. 153—155), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av ökade utgifter för bränsle, lyse och vatten föranledd höjning med 1,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 87,000 kronor.

78:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 111, sid. 155) föreslagit riksdagen att till Statens

uppfostningsanstalt för sinnesslöa flickor: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 46,900 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

För nästa budgetår föreslås den förändringen i fråga om anstaltens personal, att tjänsten som vaktmästare vid anstalten, vilken tjänst för närvarande är förenad med arvode, från och med den 1 januari 1944 omändras till extra befattning i 5 lönegraden. Då beräkningen av posterna i anstaltens avlöningsstat ej påverkas härav, har anslaget för nästa budgetår upptagits med oförändrat belopp.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens uppfostningsanstalt för sinnesslöa flickor: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 46,900 kronor.

79:o) **Statens uppfostningsanstalt för sinnesslöa flickor: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 112, sid. 155—157) föreslagit riksdagen att till Statens uppfostningsanstalt för sinnesslöa flickor: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 32,800 kronor.

För nästa budgetår har anslagsposten till sjukvård m. m. åt befattningshavare med hänsyn till belastningen sänkts med 100 kronor. Beträffande posten till övriga utgifter föreslås höjning dels av delposten till utspisning av elever med 1,650 kronor, motsvarande en höjning av dagportionspriset från för innevarande budgetår beräknade 75 öre till 85 öre, dels ock av delposterna till beklädnad samt till hälso- och sjukvård med 450 kronor respektive 200 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens uppfostningsanstalt för sinnesslöa flickor: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

80:o) **Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa.** Kungl. Maj:t har (punkt 113, sid. 157 och 158) föreslagit riksdagen att till Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,700,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1,640,000 kronor

För nästa budgetår har anslagsbehovet beräknats med utgångspunkt från senast tillgängliga belastningssiffra samt med beaktande av en förväntad ökning av antalet vårdplatser med omkring 100.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,700,000 kronor.

81:o) **Bidrag till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, sid. 158) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka*, för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,600,000 kronor.

82:o) **Statens anstalt för fallandesjuka: Avlöningar.** Beträffande ifrågasvarande anslag (punkt 115, sid. 159) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

83:o) **Statens anstalt för fallandesjuka: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116, sid. 159—161), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 17,200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens anstalt för fallandesjuka: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 207,400 kronor.

84:o) **Bidrag till epileptikeranstalter.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, sid. 161 och 162), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår icke innebär annan ändring än en ökning i medelsanvisningen med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att till svenska diakonanstalten må — utan hinder av gällande bestämmelser om statsbidrag till epileptikeranstalter — för tiden från och med den 1 juli 1943 till och med den 30 juni 1944 utgå ett extra statsbidrag med högst 8,000 kronor för en vid Berga vårdhem för fallandesjuka män anordnad klinisk undersökningsavdelning, på villkor att vid densamma mottagas patienter även från andra epileptikeranstalter enligt anvisningar, som inspektören för sinnesslövården må meddela;

b) till *Bidrag till epileptikeranstalter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 335,000 kronor.

85:o) **Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, sid. 162

och 163). vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 5,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 90,000 kronor.

86:o) **Vissa bidrag till lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, sid. 163) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa bidrag till lasarett m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 15,800 kronor.

87:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 120, sid. 163—165) föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m. må fortsättningsvis tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna, *dels ock* till Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

Det i Kungl. Maj:ts förslag berörda beredskapsanslaget är å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 uppfört med 200,000 kronor. Enligt medgivande av 1942 års riksdag får anslaget i fråga under budgetåret 1942/43 tagas i anspråk oberoende av för dylikt anslag eljest gällande förutsättningar. Å riksstaten för innevarande budgetår har anvisats ett reservationsanslag för ifrågavarande ändamål av 150,000 kronor.

Det av Kungl. Maj:t under förevarande punkt äskade anslaget avser att tillgodose det beräknade medelsbehovet i anledning av såväl ineliggande som förväntade ansökningar. Anslaget har därvid beräknats från förutsättningen, att nämnda beredskapsanslag fortsättningsvis får tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag gällande villkoren.

Kungl. Maj:ts förslag har ej givit utskottet anledning till erinran. Ut-

Utskottet.

att riksdagen må

a) medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m. må fortsättningsvis tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna;

b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

88:o) **Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121, sid. 165—170) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 400,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 325,000 kronor.

89:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 122, sid. 171—177) föreslagit riksdagen medgiva, *dels* att av det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (*B*) till Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter ett belopp av 304,000 kronor, vilket avsetts för uppförande av ett bostadshus för sjuksköterskor vid kustsanatoriet Apelviken, må i stället disponeras för uppförande av en byggnad för operationslokaler och personalbostäder vid nämnda sanatorium, *dels ock* att för samma ändamål av det å riksstaten för innevarande budgetår till Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter anvisade reservationsanslaget må disponeras ett belopp av ytterligare 114,000 kronor.

Det i Kungl. Maj:ts förslag berörda beredskapsanslaget är å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 uppfört med 422,100 kronor, därav ett belopp av 304,000 kronor avsetts såsom bidrag till uppförande av ett bostadshus för sjuksköterskor vid Apelvikens kustsanatorium samt för anskaffande av inventarier därför. Nämnda belopp har ännu ej ställts till huvudmannens förfogande, varemot återstoden av beredskapsanslaget har disponerats. För budgetåret 1941/42 anvisades intet anslag för här ifrågasvarande ändamål. För innevarande budgetår har anvisats ett reservationsanslag av 613,600 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts förevarande förslag skall vid kustsanatoriet Apelviken — i stället för det tidigare föreslagna bostadshuset för sjuksköterskor därstädes — uppföras en nybyggnad, inrymmande såväl operationsavdelning som personalbostäder. Byggnadskostnaderna ha av departementschefen ansetts kunna beräknas till 395,000 kronor, vartill skulle komma 23,000 kronor för anskaffande av inventarier. För ändamålet skulle sålunda erfordras ett belopp av sammanlagt 418,000 kronor, vilket föreslås täckt på det sätt, att *dels* de ovan angivna medel, 304,000 kronor, som å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisats för uppförande av sjuksköterskebostaden i stället, jämlikt riksdagens förutsatta medgivande, disponeras för uppförande av den föreslagna nya byggnaden, *dels ock* genom disposition härutöver av 114,000 kronor från tillgängliga medel å förevarande anslag. Av sistnämnda medel väntas därefter för övriga ansökningars tillgodoseende återstå ett belopp av i runt tal 430,000 kronor, i följd varav nytt anslag för nästa budgetår icke ansetts påkallat.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, Utskottet.

att riksdagen må medgiva,

a) att av det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (*B*) till Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter ett belopp av 304,000 kronor, vilket avsetts för uppförande av ett bostadshus för sjuksköterskor vid kustsanatoriet Apelviken, må i stället disponeras för uppförande av en byggnad för operationslokaler och personalbostäder vid nämnda sanatorium;

b) att för samma ändamål av det å riksstaten för innevarande budgetår till Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter anvisade reservationsanslaget må disponeras ett belopp av ytterligare 114,000 kronor.

90:o) **Vissa byggnadsarbeten vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra.** Kungl. Maj:t har (punkt 123, sid. 177) föreslagit riksdagen att till Vissa byggnadsarbeten vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 135,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser anvisande av medel för utförande i en andra och sista etapp av vissa vid 1942 års riksdag (propositionen nr 265, riksdagens skrivelse nr 307) beslutade byggnadsarbeten vid kustsanatoriet. För ändamålet har fjolårets riksdag anvisat ett reservationsanslag med samma belopp som det nu äskade.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, Utskottet.

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 135,000 kronor.

91:o) **Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos.** Kungl. Maj:t har (punkt 124, sid. 178—184) föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att till nedannämnda landsting ävensom till Hälsingborgs stad må under tiden 1 juli 1943—30 juni 1944 utgå statsbidrag till belopp, bestämt i enlighet med föreskrifterna i 3 § 1 och 2 mom. kungörelsen den 22 juni 1939 (nr 480) angående statsbidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos, för följande antal av dem disponerade vårdplatser å jubileumsfondens sanatorier:

Landsting eller stad	Antal vårdplatser
landstinget i Jönköpings län	70
» » Kronobergs »	30
landstingen » Kalmar läns norra och södra landstingsområden, till- hopa	15
landstinget » Gotlands län	55
Hälsingborgs stad	35
landstinget i Örebro län	25
» » Västmanlands län	15
» » Gävleborgs län	10
» » Västernorrlands län	80

dels medgiva, att till Kristianstads läns landsting må under tiden 1 januari 1943—30 juni 1944 utgå statsbidrag efter samma grunder för högst 20 av landstinget disponerade vårdplatser å Spenshults sanatorium;

dels föreskriva, att för åtnjutande av bidragen till vårdplatser å jubileumsfondens sanatorier skall gälla, att för å dessa platser intagen patient icke må uttagas högre dagavgift än 1 krona samt att eljest i tillämpliga delar skola gälla de allmänna bestämmelserna beträffande statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalter för lungtuberkulos ävensom de särskilda föreskrifter, som må av Kungl. Maj:t meddelas;

dels ock till Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 5,500,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 5,400,000 kronor.

I en av besparingsberedningen överlämnad, av sakkunniga inom beredningen utarbetad promemoria angående bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos ha de sakkunniga uttalat, bland annat, att det icke minst under rådande ekonomiska förhållanden syntes vara en alltmer tvingande nödvändighet för sjukhusens huvudmän att ingående undersöka alla de möjligheter, som kunde föreligga för en begränsning av den eljest fortlöpande driftkostnadsstegringen. De sakkunniga ha därför ansett sig icke utan viss skärpa böra understryka betydelsen av att en fortsatt utredning verkställas med utgångspunkt från det föreliggande utredningsmaterialet och under samverkan mellan olika huvudmannakategorier, t. ex. genom svenska landstingsförbundets och svenska stadsförbundets försorg.

Departementschefen har anfört, att den i promemorian framlagda utredningen finge anses ha ådagalagt sådana förhållanden, att en undersökning rörande möjligheterna att genom rationalisering av arbetet begränsa utgifterna för hithörande anstalter vore påkallad. En dylik undersökning borde icke begränsas till tuberkulosanstalter av olika slag utan omfatta samtliga av våra mera allmänt förekommande sjukhustyper. Undersökningen borde givetvis bedrivas i samråd med vederbörande huvudmäns organisationer. Huru denna undersökning skulle närmare organiseras och kostnaderna för

densamma bestridas vore departementschefen icke beredd att för närvarande taga ställning till, utan frågan härom borde få upptas till särskild prövning, sedan förhandlingar i ämnet förts med nyssnämnda organisationer.

Kungl. Maj:ts under anslagspunkten framlagda förslag innebär, att Kristianstads läns landsting skall under tiden 1 januari 1943—30 juni 1944 — med samma belopp och på samma villkor, som gälla för övriga landsting, vilka nu disponera vårdplatser å jubileumsfondens sanatorier — erhålla förmånen av statsbidrag till högst 20 av landstinget disponerade vårdplatser å Spenshults sanatorium. Övriga huvudmän, som för närvarande äga uppbärliga bidrag för av dem disponerade vårdplatser å folksanatorierna, avses jämväl under nästa budgetår komma i åtnjutande av samma förmån.

Utskottet finner ändamålsenligt, att en utredning i det av departementschefen angivna syftet kommer till stånd.

Utskottet.

I detta sammanhang vill utskottet erinra om att till utskottet hänskjutits två likalydande motioner (I: 7 och II: 12), i vilka hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning i syfte att åstadkomma ett rationaliseringsprogram för sjukhusvård och sjukhusdrift. Till denna fråga ämnar utskottet senare återkomma.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att till nedannämnda landsting ävensom till Hälsingborgs stad må under tiden 1 juli 1943—30 juni 1944 utgå statsbidrag till belopp, bestämt i enlighet med föreskrifterna i 3 § 1 och 2 mom. kungörelsen den 22 juni 1939 (nr 480) angående statsbidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos, för följande antal av dem disponerade vårdplatser å jubileumsfondens sanatorier:

Landsting eller stad	Antal vårdplatser
landstinget i Jönköpings län	70
» » Kronobergs »	30
landstingen » Kalmar läns norra och södra landstings- områden, tillhopa	15
landstinget i Gotlands län	55
Hälsingborgs stad	35
landstinget i Örebro län	25
» » Västmanlands län	15
» » Gävleborgs län	10
» » Västernorrlands län	80

b) medgiva, att till Kristianstads läns landsting må under tiden 1 januari 1943—30 juni 1944 utgå statsbidrag efter samma grunder för högst 20 av landstinget disponerade vårdplatser å Spenshults sanatorium;

c) föreskriva, att för åtnjutande av bidragen till vårdplatser å jubileumsfondens sanatorier skall gälla, att för å dessa platser intagen patient icke må uttagas högre dagavgift än 1 krona samt att eljest i tillämpliga delar skola gälla de allmänna bestämmelserna beträffande statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalter för lungtuberkulos ävensom de särskilda föreskrifter, som må av Kungl. Maj:t meddelas;

d) till *Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 5,500,000 kronor.

[92:o] **Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos.** Kungl. Maj:t har (punkt 125, sid. 185—189) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,550,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1,500,000 kronor.

Sakkunniga inom besparingsberedningen ha i upprättad promemoria uppmärksammat, att antalet outnyttjade vård dagar vid de tre största kustsanatorierna år 1939 uppgått till cirka fyra procent av beläggningskapaciteten. För att möjliggöra en sådan disposition av tillgängliga vårdplatser att en ledigbliven plats omedelbart skall kunna beläggas har departementschefen ansett praktiska skäl tala för att möjlighet öppnas för anstalterna att er hålla statsbidrag för viss överbeläggning. Sålunda föreslås en sådan jämkning i gällande bidragsgrunder, att bidrag må efter prövning av medicinalstyrelsen utgå för ett högre antal patienter per dag än det som motsvarar antalet godkända vårdplatser, dock högst för det antal vård dagar, som efter kalenderår beräknat motsvarar normal beläggning.

Av det för nästa budgetår äskade anslagsbeloppet hänför sig 1,000,000 kronor till utgifter för driftbidrag, 40,000 kronor till utgifter för bidrag till stödjebandage samt 510,000 kronor till utgifter för täckande av motsedda driftunderskott vid enskilda anstalter.

Utskottet.

Vad under förevarande anslagspunkt anförts och föreslagits har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,550,000 kronor.

93:o) **Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, sid. 189 och 190) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor.

94:o) **Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna.** Kungl. Maj:t har (punkt 127, sid. 190—193) föreslagit riksdagen medgiva, att å reservationsanslaget till Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna tillgängliga medel må efter prövning av Kungl. Maj:t disponeras för utförande av de av departementschefen angivna arbeten vid Hessleby och Spenshults sanatorier, som befinnas vara mest angelägna.

Kungl. Maj:ts förslag avser att ställa medel till förfogande för utförande av vissa vid 1938 års riksdag beslutade men ännu ej påbörjade byggnadsarbeten vid Hessleby och Spenshults sanatorier.

De arbeten, som kvarstå vid *Hessleby* sanatorium och som nu föreslås till utförande, ha beräknats draga en sammanlagd kostnad av 129,500 kronor, i enlighet med följande sammanställning (siffrorna inom parentes avse de år 1938 beräknade kostnaderna):

	Kronor	
1. Ändringar inom läkaravdelningen	(41,700)	55,500
2. Ombyggnad av bottenvåningen i östra paviljongen	(8,500)	12,000
3. Modernisering av badet samt anordnande av sputumrum m. m.	(34,500)	48,500
4. Anordnande av tvättställ i hel- och halvskilda rum jämte målningsreparationer	(13,500)	13,500
	Summa kronor 129,500	

Av de tidigare för byggnadsarbeten vid Hessleby sanatorium anvisade medlen finnes nu disponibelt ett belopp av 95,800 kronor, varför för täckande av kostnaderna för de nu angivna arbetena skulle erfordras ytterligare 33,700 kronor.

I fråga om *Spenshults* sanatorium anses följande arbeten, vilka efter dagens priser kostnadsberäknats till 88,800 kronor, nu böra komma till utförande (1938 års siffror angivas inom parentes):

	Kronor	
1. Anordnande av tvättställ i hel- och halvskilda rum	(7,500)	10,500
2. Installering av cirkulationspump för varmvatten	(3,500)	5,000
3. Utbyte och komplettering av kökets ångapparater	(9,000)	12,600
4. Anordnande av mekanisk köksventilation	(6,500)	9,500
5. Modernisering av sputumkok	(8,000)	11,200
6. Anordnande av matsal för kvinnlig personal	(29,400)	40,000
	Summa kronor 88,800	

Därjämte föreslås anskaffning av en ny agaspiskkombination i köket för en kostnad av 13,800 kronor samt uppförande av ett nytt mortuarium, vilket beräknats komma att draga en kostnad av 19,000 kronor,

Samtliga nu nämnda arbeten vid Spenshults sanatorium skulle sålunda draga en kostnad av (88,800 + 32,800) 121,600 kronor.

För ändamålet finnas medel icke anvisade.

Därest samtliga ifrågavarande arbeten skulle komma till utförande under nästa budgetår skulle enligt de angivna beräkningarna erfordras ytterligare (33,700 + 121,600) 155,300 kronor. I nuvarande läge ha emellertid ytterligare medel för berörda ändamål ej ansetts böra anvisas. I stället föreslås, att i den mån medel redan finnas tillgängliga dessa böra få disponeras för de av angivna arbeten, som kunna anses vara mest angelägna, även om medlen ursprungligen varit avsedda för endast Hessleby sanatorium. Vid bifall härtill förutsättes det ankomma på Kungl. Maj:t att pröva angelägenhetsgraden av de föreslagna arbetena efter framställning av överstyrelsen för Konung Oscar II:s jubileumsfond.

Utskottet.

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må medgiva, att å reservationsanslaget till Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna tillgängliga medel må efter prövning av Kungl. Maj:t disponeras för utförande av de i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1943 angivna arbeten vid Hessleby och Spenshults sanatorier, som befinnas vara mest angelägna.

95:o) **Bidrag till driften av folksanatorierna.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128, sid. 193—196), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 23,800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av folksanatorierna* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 223,000 kronor.

96:o) **Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, sid. 196), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 5,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 55,000 kronor.

97:o) **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus.** Kungl. Maj:t har (punkt 130, sid. 196 och 197) föreslagit riksdagen medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus må fortsättningsvis tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

Det i Kungl. Maj:ts förslag berörda beredskapsanslaget är å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 uppfört med 300,000 kronor. Be- träffande detsamma har 1942 års riksdag medgivit, att det finge under budgetåret 1942/43 tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

Å riksstaten för innevarande budgetår har dessutom anvisats ett reserva- tionsanslag till samma ändamål av 250,000 kronor.

Anvisande av ytterligare medel för ändamålet har icke ansetts påkallat under förutsättning, att berörda beredskapsanslag fortsättningsvis får tagas i anspråk oberoende av arbetslöshetsförbehållet.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Ut- skottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att det å tilläggsstat II till riks- staten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (*B*) till Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemi- sjukhus må fortsättningsvis tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

98:o) **Bidrag till driften av epidemisjukhus.** Kungl. Maj:t har (punkt 131, sid. 197—203) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av epidemi- sjukhus för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,200,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Enligt gällande bestämmelser utgår statsbidrag för driften av dels sådana epidemisjukhus, som förvaltas enligt bestämmelserna i epidemilagen och blivit av medicinalstyrelsen för ändamålet godkända, dels ock sådana till- fälliga sjukvårdslokaler, som för ändamålet godkänts av förste provinsialläkaren eller i städer, där tillsynen över epidemivården författningsenligt tillkommer med förste provinsialläkare jämställd stadsläkare, av medicinalstyrelsen.

Statsbidrag utgår med två kronor för dag och varje kostnadsfritt vårdad sjuk. Statsbidrag utgår i regel icke för flera sjukplatser för dag än i första stycket omnämnd myndighet fastställt såsom motsvarande en normal beläg- ning av sjukhuset eller lokalen. Därest vid epidemi av större omfattning hinder mött för anordnande eller drift av tillfälliga lokaler för epidemisjuk- vård i erforderlig utsträckning, må dock statsbidrag med viss begränsning utgå för flera platser än dem, som motsvara normal beläggning.

Statsbidrag utbetalas halvårsvis i efterskott.

Genom brev den 10 maj 1935 har Kungl. Maj:t bemyndigat medicinal- styrelsen att medge tillfällig användning för viss tid av epidemisjukhus eller avdelning av sådant sjukhus för annat sjukvårdsändamål än det där- med avsedda under villkor, bland annat, att framställning om sådant med- givande skulle innehålla noggranna uppgifter dels å vilket epidemisjukhus eller vilken avdelning av sådant sjukhus, som i framställningen åsyftades, dels angående den närmare arten av den sjukvård, för vilken sjukhus eller

sjukhusavdelning avsåges att användas (vård av konvalescenter från lasarett, av tuberkulösa, sinnessjuka o. s. v.), dels ock angående de åtgärder, som vid bifall till framställningen ansåges erforderliga till förhindrande av smittöfverföring, att så befunnes kunna ske utan att epidemivården bleve lidande, samt att statsbidrag till driften av epidemisjukhus icke finge utgå för tid, varunder vederbörande sjukplatser å sådant sjukhus eller avdelning därav varit belagda för andra sjukdomsfall än de i epidemilagen avsedda.

I en av sakkunniga inom besparingsberedningen avgiven promemoria rörande besparingsmöjligheterna inom epidemivården ha de sakkunniga — under påpekande att inom åtskilliga epidemidistrikt vårdutrymmen anskaffats i sådan utsträckning, att under relativt långa perioder vårdplatser i betydande antal stode tomma — funnit den enda möjligheten till besparing inom förevarande vård bestå i användning för andra ändamål av vårdplatser, som inrättats för vård av epidemiskt sjuka. De sakkunniga ha ansett de i förenämnda brev den 10 maj 1935 föreskrivna villkoren lämpliga, då fråga är om användning av epidemisjukhus eller avdelning därav för sjuka med åkommor av mer eller mindre kronisk art, såsom tuberkulösa, kroniskt sjuka och lättskötta sinnessjuka. För andra akuta infektionssjukdomar än dem, som avses i 2 § epidemilagen, och övriga infektionsfall ha de sakkunniga ansett det nuvarande förfarandet alltför omständligt. De sakkunniga ha därför föreslagit, att beträffande sistnämnda sjukdomar ett generellt bemyndigande borde lämnas vederbörande huvudmän att tillfälligt taga i anspråk epidemisjukhusplatser, då sådant kunde ske utan olägenhet för epidemivården. Erforderlig kontroll över att sjukplatserna icke utnyttjas på ett för epidemivården menligt sätt ha de sakkunniga ansett kunna anförtros åt förste provinsialläkarna respektive förste stadsläkarna, eventuellt med viss rapportskyldighet till medicinalstyrelsen.

Över besparingsberedningens promemoria ha yttranden avgivits av medicinalstyrelsen samt styrelserna för svenska landstingsförbundet och svenska stadsförbundet.

Departementschefen har förklarat sig ense med de sakkunniga därom, att lediga vårdplatser å epidemisjukhus eller avdelning därav borde i möjligaste mån nyttiggöras utan att kravet på nödig beredskap eftersättes. Praxis på detta område syntes, framhåller departementschefen vidare, ha utvecklats så, att bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 10 maj 1935 tillämpades företrädesvis i sådana fall, då fråga vore om mera stadigvarande, låt vara tidsbegränsad användning av helt epidemisjukhus eller avdelning därav för viss bestämd grupp av sjuka av mer eller mindre kronisk art, medan upplåtelser av mera tillfällig art ansetts falla utanför nämnda bestämmelser. I stort sett förefölle denna praxis ha utfallit väl. I vissa fall syntes emellertid gällande bestämmelser i ämnet ha hindrat eller fördröjt ett önskvärt utnyttjande av epidemisjukhusen för tillfälliga sjukvårdsbehov. Under sådana förhållanden ansåge sig departementschefen böra i anslutning till besparingsberedningens förslag förorda, att epidemisjukvårdens huvudmän generellt bemyndigades att efter samråd med vederbörande förste provinsial-

läkare eller därmed jämställd stadsläkare tillfälligt ta i anspråk epidemivårdsplatser för sådana sjukdomsfall, som avsåges i besparingsberedningens promemoria. Därest riksdagen icke hade något att erinra mot ett dylikt bemyndigande, hade departementschefen för avsikt att förelägga Kungl. Maj:t förslag till erforderliga bestämmelser i detta ämne.

Av departementschefen ifrågasatta åtgärder, i syfte att i möjligaste mån utnyttja lediga epidemivårdsplatser utan att kravet på nödig beredskap efter-sattes, finner utskottet ändamålsenliga.

Kungl. Maj:ts förslag har icke heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,200,000 kronor.

99:o) **Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka.** Kungl. Maj:t har (punkt 132, sid. 203 och 204) föreslagit riksdagen medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka må fortsättningsvis tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

För innevarande budgetår har till ifrågavarande ändamål anvisats ett reservationsanslag av 175,000 kronor.

För nästa budgetår har med hänsyn till det nuvarande läget ytterligare medel icke äskats för ändamålet. Det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade beredskapsanslaget å 125,000 kronor beträffande vilket 1942 års riksdag medgivit, att detsamma finge under innevarande budgetår tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna, föreslås emellertid jämväl i fortsättningen få tas i anspråk oberoende av arbetslöshetsförbehållet.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka må fortsättningsvis tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna.

100:o) **Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, sid. 204 och 205), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår inne-

Utskottet.

Utskottet.

bär en av belastningshänsyn motiverad höjning med 50,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,200,000 kronor.

101:o) **Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi.** Kungl. Maj:t har (punkt 134, sid. 205—210) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för bidrag till driften av centralanstalten för radioterapi i Göteborg, att tillämpas från och med den 1 januari 1943, dels ock till *Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

Anslag för ifrågavarande ändamål ha beviljats under budgetåren 1941/42 och 1942/43 med 80,000 respektive 165,000 kronor.

Jämlikt fastställd plan skola finnas tre centralanstalter för radioterapi vid kräfte, förlagda till Stockholm, Göteborg och Lund. Av dessa är Stockholmsanstalten, som anslutits till karolinska sjukhuset, i bruk sedan mera än fem år tillbaka. Den omfattar 100 allmänna vårdplatser och drives helt såsom statlig anstalt. Lundaanstalten, som inrymmer 50 allmänna vårdplatser, har blivit färdig under år 1941. Göteborgsanstalten, som är avsedd att förläggas i anslutning till Sahlgrenska sjukhuset och inrymma 50 allmänna vårdplatser, beräknas vara färdig att tas i bruk i början av innevarande år.

Driftkostnaderna vid Lundaanstalten skola enligt beslut vid 1931 års riksdag fördelas så, att vederbörande patienter, oavsett var de äro hemmahörande, erlägga för inomlänspatient stadgad legosängsavgift, att landsting och städer utanför landsting bidraga med 2 kronor 50 öre per underhållsdag för varje landstinget respektive staden tillhörande patient samt att staten bestrider såväl återstående del av dagkostnaden, dock högst intill ett belopp av 2 kronor 50 öre per dag och patient, som ock enligt vissa närmare angivna normer kostnaderna för röntgenbehandling och radiumapplikation i anstaltens behandlingsinstitut för å anstalten intagna patienter, s. k. klinikpatienter.

Enligt beslut vid 1937 års riksdag skola de för Lundaanstalten fastställda grunderna för driftkostnadernas fördelning äga motsvarande tillämpning å Göteborgsanstalten, med den skillnaden dock att statsbidraget till sistnämnda anstalt må utgå med högst 3 kronor per dag och patient.

De under förevarande punkt hittills anvisade anslagen ha avsett Lundaanstaltens driftkostnader.

Kungl. Maj:ts förslag till ändrade grunder för driftbidraget till Göteborgsanstalten innebär, att staten skall åtaga sig betalningsansvaret för hälften av det driftunderskott, som beräknas uppkomma vid tillämpning av de år 1937 fastställda grunderna för anstaltens finansiering, dock med högst 2 kronor per underhållsdag. Staten avses alltså, sedan patientavgifter och huvudmännens fastställda bidrag frånräknats, komma att svara för hela

återstående dagkostnaden intill ett belopp av 3 kronor och hälften av dagkostnaden därutöver intill ett belopp av 2 kronor. Såsom villkor för statsbidraget skall gälla, att en av Kungl. Maj:t utsedd revisor skall på huvudmännens bekostnad delta i granskningen av de räkenskaper, som skola ligga till grund för statsbidragets beräkning. De nya grunderna föreslås skola gälla från och med kalenderåret 1943.

Anslagsbehovet för nästa budgetår har beräknats under förutsättning av sålunda ändrade statsbidragsgrunder.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *E. Ahlkvist m. fl.* (I: 107) och den andra inom andra kammaren av herrar *H. Levin* och *T. Ekdahl* (II: 168), vari hemställts, att riksdagen måtte

dels besluta, att de av Kungl. Maj:t föreslagna ändrade grunderna för statens bidrag till driften av centralanstalten för radioterapi i Göteborg skola från och med den 1 januari 1943 tillämpas jämväl beträffande anstalten för radioterapi i Lund,

dels ock som följd härav till Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi för budgetåret 1943/44 anvisa ett till 345,000 kronor förhöjt förslagsanslag.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen I: 107.

Kungl. Maj:ts förslag till ändrade grunder för driftbidrag till Göteborgsanstalten föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Utskottet.

Vidkommande den i motionerna I: 107 och II: 168 väckta frågan om motsvarande ändring jämväl beträffande Lundaanstalten framgår av handlingarna, att Kungl. Maj:t den 10 januari 1941 bemyndigat medicinalstyrelsen att utse en delegerad att med Malmöhus läns landstings förvaltningsutskott förhandla rörande ifrågasatt sådan ändring. Dylika förhandlingar ägde rum först i april 1942 och från förvaltningsutskottets sida utlovades därvid, att skriftlig framställning om ändring av nyssnämnda grunder skulle ingivas inom en månad. Den framställning i ämnet, som numera föreligger, inkom emellertid icke å sådan tid, att hänsyn kunde tagas till densamma under budgetarbetet inom departementet. Såsom framgår av motionen I: 107, är den dagtecknad den 12 januari 1943.

Vad sakfrågan angår tala enligt utskottets mening starka skäl för att en förbättring i statsbidragsgrunderna genomföres för Lundaanstalten efter i huvudsak samma riktlinjer som nu föreslås för Göteborgsanstalten. Emellertid lärer denna fråga, bland annat med hänsyn till dess tidigare handläggning, icke vara av mer brådskande natur än att förslag i ämnet från Kungl. Maj:t till nästa års riksdag kan avvaktas. Med hänsyn härtill är utskottet icke berett att tillstyrka bifall till motionerna, men utskottet förutsätter, att de nya grunder, som må komma att gälla för Lundaanstalten, få

retroaktiv tillämpning från och med den 1 januari 1943, varigenom uppskovet med frågans avgörande icke kommer att medföra förlust för landstingen.

Kungl. Maj:ts anslagsberäkning har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1943 förordade ändrade grunder för bidrag till driften av centralanstalten för radioterapi i Göteborg, att tillämpas från och med den 1 januari 1943;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 107 och II: 168 till *Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

102:o) **Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, sid. 210 och 211) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 190,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 180,000 kronor.

103:o) **Bidrag till vanförestalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 136, sid. 211—222) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till vanförestalter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,850,000 kronor.

Ifrågavarande anslag, som avser de fyra vanförestalterna i Stockholm, Göteborg, Hälsingborg och Härnösand, är i gällande riksstat uppfört med 2,650,000 kronor.

Under förevarande anslagspunkt har redovisats en av sakkunniga inom besparingsberedningen utarbetad promemoria rörande besparingsmöjligheterna vid, bland andra, ifrågavarande anstalter. Promemorian innefattar förslag till besparingsåtgärder beträffande de där anställda sjukgymnasternas arbetstid och inkomster av privatpatienter och beträffande inkomsterna vid poliklinikerna.

Departementschefen har i fråga om sjukgymnasternas arbetstid tillstyrkt, att en undersökning företages rörande möjligheterna att bättre tillvarata denna personals arbetskraft för anstalternas räkning. I samband härmed borde lämpligheten av en sådan ordning övervägas, att behandlingen av de s. k. privatpatienterna kan äga rum inom ramen för den ordinarie arbetstiden, därvid behandlingsinkomsterna helt borde tillfalla vederbörande anstalt. I fråga om taxeinkomsterna vid poliklinikerna har departementschefen beträffande anstalterna i Göteborg, Hälsingborg och Härnösand förordat upp-

tagande av förhandlingar under medverkan av svenska vanförestaltnernas centralkommitté mellan anstaltens huvudmän och läkare i syfte att få till stånd en lämplig fördelning av inkomsterna mellan respektive anstalt och läkare. Resultatet av dessa förhandlingar borde i sinom tid anmälas för Kungl. Maj:t och riksdagen.

Vad angår beräkningen av anslaget för nästa budgetår har ett ökat medelsbehov ansetts föreligga för bidrag till bandage och proteser samt till täckande av eventuellt underskott med 30,000 kronor respektive 185,000 kronor, var emot till bidrag till yrkesskolor beräknats åtgå ett med 15,000 kronor nedsett belopp. Nettoökningen har sålunda beräknats till 200,000 kronor.

Den av departementschefen på grundval av besparingsberedningens utredning förordade undersökningen rörande möjligheterna att bättre än hittills tillvarataga sjukgymnasternas arbetskraft för anstaltens räkning är även enligt utskottets mening av förhållandena påkallad. Vad departementschefen anfört rörande behandling av s. k. privatpatienter inom ramen av den ordinarie arbetstiden och indragning av inkomsterna av sådan behandling till anstaltens, föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Utskottet.

Med tillstyrkande jämväl i övrigt, av vad under denna anslagspunkt föreslagits hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vanförestaltnar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,850,000 kronor.

104:o) **Bidrag till resor för vanföra m. m. Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanförestaltnerna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 137 och 138, sid. 222—226) och under erinran, att samma belopp använts för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Bidrag till resor för vanföra m. m.* ett förslagsanslag av 240,000 kronor;

b) till *Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanförestaltnerna* ett anslag av 36,000 kronor.

105:o) **Bidrag till Eugeniahemmet.** Kungl. Maj:t har (punkt 139, sid. 227—230) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i grunderna för statsbidrag till Eugeniahemmet, att tillämpas från och med den 1 juli 1943, dels ock till Bidrag till Eugeniahemmet för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 135,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 130,000 kronor.

Enligt gällande bidragsgrunder utgår statsbidrag, såvitt avser hemmets drift med 2 kronor för dag och patient, för vilken vårdavgift icke uttages med högre belopp än 1 krona för dag. Sagda bidrag föreslås nu beträffande högst 35 vårdplatser, vilka utgöra hemmets sjukavdelning (motsvarande van-

förestalternas klinikplatser), höjt till 3 kronor för dag och patient, att utgå från och med den 1 juli 1943.

Vad av departementschefen i besparingssyfte förordats rörande vanförestalterna avser i tillämpliga delar jämväl Eugeniahemmet.

Utskottet.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1943 förordad ändring i grunderna för statsbidrag till Eugeniahemmet, att tillämpas från och med den 1 juli 1943;

b) till *Bidrag till Eugeniahemmet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 135,000 kronor.

106:o) **Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 140, sid. 230 och 231) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 16,000 kronor.

107:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 141, sid. 231—233) föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (*B*) till Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter må fortsättningsvis tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna, *dels ock* till Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål ha hittills anvisats sammanlagt 500,000 kronor, därav ett belopp av 200,000 kronor såsom beredskapsanslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41. Beträffande sistnämnda anslag medgav 1942 års riksdag, att detsamma finge under budgetåret 1942/43 tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna. För innevarande budgetår har intet anslag anvisats för ändamålet.

Det av Kungl. Maj:t nu föreslagna anslaget har beräknats från förutsättningen, att berörda beredskapsanslag fortsättningsvis får tagas i anspråk, oberoende av arbetslöshetsförbehållet.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för bud-

getåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter må fortsättningsvis tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna;

b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

108:o) **Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 142, sid. 233 och 234) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

109:o) **Viss ersättning till barnbördshuset i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 143, sid. 234) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Viss ersättning till barnbördshuset i Lund* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 1,400 kronor.

110:o) **Statens institut för folkhälsan: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 144, sid. 234—239) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Statens institut för folkhälsan: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 282,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 269,000 kronor.

För nästa budgetår har anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med hänsyn till utgifterna för vikariatsersättningar under denna post under sistförflutet budgetår, uppräknats med 500 kronor.

Under anslagsposten till avlöningar till speciallärare, experter och tillfälliga biträden har för arvoden till speciallärare beräknats ett med 700 kronor förhöjt belopp. Vidare har med hänsyn till verksamhetens fortgående utvidgning det till ersättning till experter och tillfälliga biträden avsedda beloppet höjts med 7,500 kronor. Beträffande här ifrågavarande anslagspost har beräknats, att densamma må efter beslut av Kungl. Maj:t överskridas med det belopp, som kan erfordras för verkställande av särskilda, av rådande försörjningsläge betingade undersökningar.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har höjts med 4,800 kronor, vilket belopp avses för avlönande av dels ett laboratoriebiträde i lönegraden Ex 4 å den allmän-hygieniska avdelningen, dels ock en tillfällig befattningshavare å registrators- och kassakontoret.

Utskottet.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran, Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	57,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	62,700
3. Avlöningar till speciallärare, experter och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	»	49,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	93,000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	20,800
		282,500

Summa förslagsanslag kronor 282,500;

b) till *Statens institut för folkhälsan*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 282,500 kronor.

111:o) **Statens institut för folkhälsan: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145, sid. 239—241), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 3,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens institut för folkhälsan: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 128,000 kronor.

112:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, sid. 241 och 242) och under erinran att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 55,800 kronor.

113:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 147, sid. 242—247) föreslagit riksdagen att till *Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 56,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 54,000 kronor.

Av anslaget må bland annat bestridas utgifterna för kost och logi åt samtliga elever vid de två barnmorskeläroanstalterna i Stockholm och i

Göteborg under tiden för den teoretiska undervisningens meddelande, vilken undervisning är uppdelad å fem månader vid första utbildningsårets början samt en månad vid andra årets slut. Under den tid eleverna deltaga i det praktiska arbetet å de till anstalterna anslutna barnbördshusen, ha respektive städer förutsatts skola bekosta motsvarande förmåner ävensom tilldela eleverna någon kontant ersättning för deras arbete.

Vidare må från anslaget utgå understöd med tillhoppa högst 3,200 kronor, avsett som bidrag till kläder, böcker och instrument m. m. till 16 obemedlade eller mindre bemedlade elever vid vardera anstalten. Det totala antalet elever vid vardera anstalten är 24.

I en av sakkunniga inom besparingsberedningen utarbetad promemoria har — under hänvisning till de sakkunnigas nedan vid punkt 116:o omnämnda förslag om införande av elevavgifter vid statens sjuksköterskeskola — föreslagits en elevavgift vid jämväl barnmorskeläroanstalterna av 500 kronor för elev för de naturaförmåner i form av fri bostad och kost, som komma eleverna till del under den tid den teoretiska undervisningen pågår. Beträffande de mindre bemedlade och medellösa eleverna borde viss nedättning i eller hel befrielse från avgiften kunna medgivas. Vid sådant medgivande och vid tilldelande av de kontanta understöden borde samma principer för behovsprövningen tillämpas som vid behandlingen av framställningar om stipendier till elever vid av staten godkända sjuksköterskeskolor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att för ersättning till Stockholms och Göteborgs stad för tillhandahållande av kost åt barnmorskeeleverna beräknas ett ökat medelsbehov av 4,000 kronor. Vid utdelandet av kontanta understöd för bidrag till kläder, böcker och instrument förutsättes emellertid en strängare behovsprövning skola tillämpas än vad som för närvarande är fallet, varför anslagsökningen har ansetts kunna begränsas till 2,000 kronor.

Vid omläggningen 1938 av barnmorskeutbildningen skildes den teoretiska och praktiska utbildningen åt och förlades till olika perioder av utbildningstiden. Därvid tillkom den nuvarande förmånen av fri bostad och kost under den teoretiska utbildningen för att eleverna, vilka praktiskt taget alla rekryterades från obemedlade eller mindre bemedlade hem, icke genom omläggningen skulle försättas i sämre ekonomiskt läge än tidigare.

Det stora flertalet barnmorskeelever torde alltjämt tillhöra de obemedlades och mindre bemedlades krets. På grund härav och med hänsyn till de blygsamma löneförmåner, som eleverna efter fullbordad utbildning kunna påräkna, anser utskottet i likhet med departementschefen, att besparingsberedningens förslag om införande av särskilda elevavgifter icke nu bör genomföras. Besparingsåtgärderna böra i stället begränsas till införande av en strängare behovsprövning vid tilldelande av kontanta understöd för bidrag till kläder, böcker och instrument.

Mot Kungl. Mat:ts förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 56,000 kronor.

114:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Repetitionskurser för barnmorskor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 148, sid. 247) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna: Repetitionskurser för barnmorskor* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 7,000 kronor.

115:o) **Statens sjuksköterskeskola: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, sid. 247—250) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 74,500 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t.....	kronor	1,800
2. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	»	16,500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	»	49,200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	4,500
		Summa förslagsanslag kronor 72,000;

b) till *Statens sjuksköterskeskola: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 72,000 kronor.

116:o) **Statens sjuksköterskeskola: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 150, sid. 250—257) föreslagit riksdagen att till Statens sjuksköterskeskola: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 73,900 kronor.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 73,400 kronor.

Vid statens sjuksköterskeskola intagas för närvarande, bortsett från prov-eleverna, årligen sammanlagt 64 elever i två nybörjarkurser. Den i kursplanen för skolan ingående teoretiska undervisningen omfattar en tid av sammanlagt cirka fem månader. Återstoden av den till tre år uppgående utbildningstiden fullgöra eleverna praktisk tjänstgöring å företrädesvis statliga sjukvårdsinrättningar i Stockholm. Utbildningen å sjukhusen har till syftemål att göra eleverna förtrogna med praktiskt sjukvårdsarbete. Emellertid utföra eleverna under nämnda utbildning i ej ringa grad ett arbete,

för vilket eljest särskild sjukvårdspersonal hade behövt anställas. I ersättning härför åtnjuta eleverna fritt uppehälle från sjukhuset, varjämte sjukhuset i flertalet fall till skolan inbetalar en mindre kontant ersättning, som tillgodoföres den s. k. elevfonden. Från denna erhåller eleven under sista utbildningsåret enligt skolstyrelsens beslut ett arvode av 50 kronor i månaden.

I en av sakkunniga inom besparingsberedningen utarbetad promemoria har föreslagits införande vid skolan av en elevavgift av minst 500 kronor per antagen elev för de naturaförmåner i form av fri bostad och kost, som komma eleverna till del under den tid de bo på skolan, d. v. s. under den tid den teoretiska undervisningen pågår. Beträffande de mindre bemedlade och medellösa eleverna borde viss nedsättning i eller hel befrielse från avgiften kunna medgivas.

Nämnda förslag har lämnats utan erinran av svensk sjuksköterskeförenings centralstyrelse. Styrelsen för skolan har vidare på anförda skäl icke ansett sig böra motsätta sig införandet av en elevavgift vid skolan av högst 500 kronor under förutsättning att styrelsen medgives rätt att från avgift helt befria de elever, som visat sig vara obemedlade, samt nedsätta avgiften för mindre bemedlad elev, utan att antalet elever, som kunna beredas denna förmån, på förhand bestämmas. Däremot har skolstyrelsens ordförande, riksdagsmannen Martin Andersson, förklarat sig icke kunna instämma i vad styrelsen anfört under framhållande av att undervisningen i fråga borde vara helt avgiftsfri.

Kungl. Maj:ts förslag i berörda hänseende innebär, att undervisningen även i fortsättningen skall vara avgiftsfri.

Beträffande omkostnadsstaten för skolan föreslås icke någon annan ändring än att den i posten till övriga utgifter ingående delposten till inköp och underhåll av inventarier och undervisningsmateriel m. m. höjts med 500 kronor för att möjliggöra ytterligare anskaffning av dylik materiel.

Vad först angår besparingsberedningens förslag om en elevavgift av 500 kronor såsom ersättning för naturaförmåner under tiden för den teoretiska utbildningen vid statens sjuksköterskeskola delar utskottet departementschefens uppfattning, att det med hänsyn till bristen på distriktssköterskor alltjämt måste betraktas såsom en angelägenhet av vikt, att för sjuksköterskebanan lämpade personer icke avhållas från att söka inträde i skolan på grund av risken att få erlægga den föreslagna relativt betungande avgiften. Utskottet vill därjämte framhålla, att den teoretiska utbildningen pågår under endast fem månader och att eleverna under återstoden av den till tre år uppgående utbildningstiden utföra ett för dem mycket betungande och påfrestande praktiskt arbete å sjukvårdsinrättningar, för vilket eljest särskild sjukvårdspersonal behövt anställas. Härför uppbära de icke annan ersättning än fritt uppehälle och, under sista utbildningsåret, ett arvode av 50 kronor i månaden. Med hänsyn till det värdefulla och lågt ersatta arbete, de under större delen av sin utbildningstid utföra, synes det utskottet

Utskottet.

icke påkallat att uttaga särskild avgift för naturaförmåner, som åtnjutas under den teoretiska 5-månaderskursen.

Utskottet, som alltså biträder den av departementschefen i denna fråga intagna ståndpunkten, har icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

Under återopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjuksköterskeskola*: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 73,900 kronor.

117:o) **Stipendier till elever vid av staten godkända sjuksköterskeskolor. Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 151 och 152, sid. 257—259) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Stipendier till elever vid av staten godkända sjuksköterskeskolor* ett reservationsanslag av 12,000 kronor;

b) till *Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter* ett anslag av 5,000 kronor.

118:o) **Bidrag till avlöningar åt distrikts- och reservbarnmorskor m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 153, sid. 260) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed anmäles.

119:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 154, sid. 260—265) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i grunderna för statsbidrag till avlöningar åt distriktssköterskor, att tillämpas under en tid av tre år från och med den 1 juli 1943, dels ock till Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,200,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1,100,000 kronor.

I statsrådsprotokollet har under förevarande anslagspunkt framhållits, att tillgången på utbildade distriktssköterskor är otillräcklig för att möta den starkt ökade efterfrågan på distriktssköterskor, som uppkommit genom utbyggnaden av distriktsvården. Då svårigheter för närvarande möta att utan relativt dryga kostnader ytterligare öka antalet utbildningskurser vid statens distriktssköterskeskola har behovet av distriktssköterskor ansetts böra fyllas genom vidtagande av tillfälliga åtgärder. I sådant syfte föreslås, att en tidsbegränsad lättnad medgives i nu gällande kompetenskrav för innehav av statsbidragsberättigad distriktsskötersketjänst. Sålunda föreslås bestämmelser, som göra det möjligt för medicinalstyrelsen att förklara sjuksköterska

behörig att innehava distriktsskötersketjänst, till vilken statsbidrag utgår, utan att vederbörande fullständigt genomgått statens distriktssköterskeskola. Såsom villkor för erhållande av sådan dispens skulle uppställas, att vederbörande ägde kunskaper och färdigheter motsvarande vad som erfordrades för vinnande av inträde i distriktssköterskeskolan samt att hon fullgjort tjänstgöring under minst sex månader å barnsjukhus ävensom minst fyra månader såsom elev hos erfaren distriktssköterska. Landstingen förutsätts skola bereda sjuksköterskeeleven erforderligt bidrag till uppehållet under utbildningen hos distriktssköterskan. Efter hospiteringen skall sjuksköterskan beredas plats i förkortad kurs vid distriktssköterskeskolan. I den mån så är möjligt skall tiden för dispensen omedelbart ansluta sig till den fullgjorda hospiteringen. Dispensen avses som regel skola meddelas för ett år samt automatiskt förlängas, därest vederbörande vid den fastställda tidens utgång icke erhållit elevplats å distriktssköterskeskolan. Härutöver skall på framställning av vederbörande huvudman förlängning kunna av medicinalstyrelsen medgivas, då särskilda skäl därtill äro, exempelvis för att förebygga avbrott i en inom visst område pågående distriktsvårdsverksamhet.

Bemyndigandet för medicinalstyrelsen att medgiva dispens har tills vidare ansetts böra begränsas till tre år, räknat från och med den 1 juli 1943. Statsbidrag till avlönande av de sålunda dispenserade distriktssköterskorna avses utgå enligt samma grunder som gälla för övriga distriktssköterskor.

Vidkommande anslagsberäkningen för nästa budgetår väntas statsbidrag bli erforderligt för inemot 1,002 distriktsskötersketjänster. Då statsbidraget utgår med 1,000 kronor om året för varje sådan tjänst skulle statens bidrag till dessa distriktssköterskors grundavlöning komma att uppgå till 1,002,000 kronor. För av statsmedel utgående ålderstillägg åt distriktssköterskorna har beräknats ett belopp av 200,400 kronor. I enlighet härmed har anslagsbehovet uppskattats till 1,202,400 kronor, eller i avrundat tal 1,200,000 kronor.

De föreslagna provisoriska bestämmelserna avse att bidraga till en snabbar rekrytering av distriktssköterskekåren. Med hänsyn till behovet av sådana sköterskor äro åtgärder i detta syfte väl motiverade. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad i detta hänseende föreslagits. Då jämväl Kungl. Maj:ts anslagsberäkning torde böra godtagas får utskottet, under återopande av det anförda hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1943 förordad ändring i grunderna för statsbidrag till avlöningar åt distriktssköterskor, att tillämpas under en tid av tre år från och med den 1 juli 1943;

b) till *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,200,000 kronor.

120:o) **Understödjande av dispensärverksamhet. Bidrag till förebyggande mödra- och barnavård.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 155 och 156, sid. 265 och 266) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

121:o) **Skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 157, sid. 266 och 267) föreslagit riksdagen att till Skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 350,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 250,000 kronor.

Den för nästa budgetår föreslagna anslagshöjningen betingas av den snabbt fortskridande utbyggnaden av den förebyggande mödra- och barnavården.

Utskottet.

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 350,000 kronor.

122:o) **Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård. Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor m. m.** Till Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård (punkt 158, sid. 267 och 268) har medel icke äskats för nästa budgetår med hänsyn till storleken av de för ändamålet disponibla medlen. Däremot har Kungl. Maj:t (punkt 159, sid. 268—271) föreslagit riksdagen att till Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor.

Sistnämnda anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 750,000 kronor.

För nästa budgetår beräknas åtgå för bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor, i grundavlöningar 700,000 kronor och i ålderstillägg 15,000 kronor. Till bestridande av merkostnader under viss övergångstid för distriktstandläkare, vilka icke på avsedd tid hinna behandla beräknat antal barn, beräknas 10,000 kronor. Slutligen har för den i städer utanför landsting bedrivna folktandvården beräknats ett medelsbehov av 75,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herr *K. G. Viklund m. fl.*

väckt motion (II: 108),¹ vari hemställdt, att riksdagen vid behandlingen av nu ifrågakvarande punkter i statsverkspropositionen måtte besluta hemställa hos Kungl. Maj:t, att landsting, som på grund av svårighet att erhålla tandläkare ej kunna åstadkomma folktandvårdens planenliga ordnande och som därför måste i vissa områden begränsa verksamheten till enbart barntandvård enligt av myndigheter utfärdade bestämmelser, måtte erhålla statsbidrag till utrustning av polikliniker ävensom till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor efter samma grunder, som gälla för folktandvården.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionen.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vidkommande det motionsvis gjorda yrkandet vill utskottet jämväl för sin del understryka betydelsen av att barntandvård snarast möjligt kan anordnas i rikets olika delar. Emellertid utesluta icke nu gällande bestämmelser om bidrag till folktandvård, att landsting övergångsvis driva kliniker för enbart barntandvård, där tandvård jämväl för vuxna visar sig omöjlig att åstadkomma i anledning av bristen på tandläkare. Med hänsyn härtill och då utskottet icke är berett att förorda bidrag till tandvård, som anordnas utanför folktandvårdens ram, kan utskottet icke tillstyrka bifall till motionen.

Utskottet.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor;

b) att motionen II: 108 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

123:o) **Lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 160, sid. 271 och 272), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

124:o) **Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar.** Kungl. Maj:t har (punkt 161, sid. 272—279) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för ersättning av statsmedel för läkarundersökning m. m. enligt lagen den 20 juni 1918 (nr 460) angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, dels ock till Åtgärder mot ut-

bredning av könssjukdomar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 460,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 370,00 kronor.

För nästa budgetår föreslås anvisande av särskilda medel för möjliggörande av undersökningar efter ny metod för diagnostiserande av gonorré, nämligen genom odlingsförfarande. Undersökningarna i fråga avses tillsvidare centraliserade till statens bakteriologiska laboratorium, Göteborgs stads laboratorium och bakteriologiska institutionen i Lund, till vilka å patienter tagna prov skulle insändas. Undersökningsmetodens anlitande beräknas komma att föranleda utgifter dels för själva odlingsförfarandet å de tre laboratorierna, dels ock för provtagningen genom läkarna ute i landet. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall till Göteborgs stads laboratorium och bakteriologiska institutionen i Lund utgå särskild ersättning efter 5 kronor för varje prov, dock med viss reducering i den mån antalet prov överstiger 3,000 per år. Tills vidare avses ersättningen bestämd för allenast 6 månader åt gången med befoget för Kungl. Maj:t att, därest så skulle befinnas påkallat, besluta om ändrad ersättning. De av odlingsförfarandet vid statens bakteriologiska laboratorium föranledda merkostnaderna föreslås skola tills vidare bestridas från förevarande anslag. Ersättning till provtagande läkare föreslås vidare skola utgå med 1 krona per provtagning, vilken ersättning dock skall vara underkastad reducering jämlikt de närmare bestämmelser härom, som angivas i 1 § kungörelsen den 19 maj 1933 (nr 239) om ersättning av statsmedel för läkarundersökning, läkemedel m. m. enligt lagen angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar. Till läkare, som är anställd vid könspoliklinik, förutsattes ersättning skola utgå genom en motsvarande förhöjning av de arvoden, vilka enligt 2 § nyssnämnda kungörelse fastställas av Kungl. Maj:t efter framställning av vederbörande hälsovårdsnämnd.

Genomförandet av berörda förslag förutsätter vissa ändringar i kungörelsen den 19 maj 1933 (nr 239) om ersättning av statsmedel för läkarundersökning, läkemedel m. m. enligt lagen den 20 juni 1918 (nr 460) angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar. Med hänsyn till angelägenheten av att den nya diagnostiseringsmetoden snarast möjligt kommer till mera allmän användning avses dessa ändringar att sättas i kraft, så fort riksdagens beslut i ärendet kommit Kungl. Maj:t till handa.

Medelsbehovet för nästa budgetår har — bortsett från de av odlingsförfarandet föranledda särskilda utgifterna — uppskattats till oförändrat belopp eller 370,000 kronor. Då nämnda utgifter beräknats komma att uppgå till 92,000 kronor, skulle alltså för ifrågavarande ändamål erfordras ett belopp av 462,000 kronor eller i avrundat tal 460,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1943 förordade ändrade grunder för ersättning

av statsmedel för läkarundersökning m. m. enligt lagen den 20 juni 1918 (nr 460) angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar;

b) till *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 460,000 kronor.

125:o) **Skyddskoppypningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 162, sid. 279 och 280) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddskoppypningen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 90,000 kronor.

126:o) **Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård.** Kungl. Maj:t har (punkt 163, sid. 280 och 281) föreslagit riksdagen att till Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med samma belopp.

Departementschefen har anmält, att efter framställning av socialstyrelsen och medicinalstyrelsen vissa åtgärder vidtagits i syfte att förhindra smittoöverföring till Sverige genom flyktingar från Norge. Kostnaderna för dessa åtgärder anses lämpligen böra bestridas från förevarande anslag. Därest riksdagen intet har att erinra däremot, avses bestämmelser i sådant syfte senare skola meddelas. Någon uppräknig av anslaget av denna anledning har dock icke ansetts påkallad.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

127:o) **Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårds-kostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 164, sid. 282—287) föreslagit riksdagen att till Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårds-kostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 250,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Enligt gällande bestämmelser angående statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter på landsbygden utgår sådant bidrag till bestridande av kostnader för sjukbesök, som av vederbörande provinsialläkare eller extra provinsialläkare företages hos mindre

bemedlad patient å landsbygden. Bidraget utgår med dels hälften av den del av läkararvodet, som överstiger sju kronor, dels ock hela den del av resekostnaden, som överstiger tre kronor.

Mindre bemedlad, som äger åtnjuta statsbidrag enligt denna kungörelse, är oförhindrad att, om han är medlem av erkänd sjukkasse, hos denna göra framställning om sjukvårdsersättning jämlikt för kassan gällande grunder för det belopp, han enligt kvitto utbetalat till läkare i ersättning för erhållen läkarvård.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *G. Hedlund* i Rådomb. *m. fl.* väckt motion (II: 102), vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående huruvida och under vilka förutsättningar statsbidrag bör utgå till kostnaderna för sjuktransporter av patienter på landsbygden och för resor, som dessa företaga till läkare eller sjukvårdsinrättning.

Utskottet.

Besparingsberedningen har föreslagit en bestämmelse av innebörd, att här ifrågavarande statsbidrag ej må utgå med högre belopp än att patientens nettokostnader för besök av läkare överstiga vad patienten skulle ha behövt vidkännas, därest han själv besökt läkaren å dennes mottagning. Med hänsyn till de olägenheter, som äro förenade med detta förslag, har departementschefen funnit sig icke kunna biträda detsamma. Därest missbruk skulle konstateras föreligga, förutsattes medicinalstyrelsen skola framlägga frågan för förnyad prövning.

Såväl denna fråga som det i motionen II: 102 behandlade spørsmålet om bidrag till resor av patienter på landsbygden till läkare eller sjukvårdsinrättning tillhöra de områden av den sociala verksamheten, vilka socialvårdskommittén har att utreda. Då det kan förutsättas, att denna kommitté även utan särskild framställning från riksdagens sida på vederbörligt sätt beaktar de synpunkter, som i motionen anförts, torde motionen icke böra bifallas.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet alltså hemställa,

a) att riksdagen må till *Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 250,000 kronor;

b) att motionen II: 102 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

128:o) **Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 165, sid. 287—289) och under erinran, att anslag för ifrågavarande ändamål med hänsyn till förefintlig reservation icke anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva, att under budgetåret 1943/44 må för anskaffande av skidbårar i rikets ödemarksområden utgå statsbidrag jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 208) med högst 500 kronor;

b) till *Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

129:o) **Sjuktransporter med flygplan.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 166, sid. 290 och 291) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjuktransporter med flygplan* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 98,000 kronor.

130:o) **Bidrag till centralt sjukhusarkiv.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 167, sid. 291) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

131:o) **Bidrag till Ericastiftelsen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, sid. 292 och 293) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Ericastiftelsen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 10,000 kronor.

132:o) **Bidrag till aktiebolaget Zanders medico-mekaniska gymnastik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 169, sid. 294) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till aktiebolaget Zanders medico-mekaniska gymnastik* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 6,500 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

133:o) **Överståthållarämbetet: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170, sid. 295—297), vilket icke innebär annan ändring än med överståthållarämbetets omorganisation per den 1 januari 1943 sammanhängande automatiska höjningar av vissa poster i avlöningsstaten om inalles 117,600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till överståthållaren och underståthållaren kronor 11,681: 45

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa
Överståthållaren	4,681: 45	—	4,681: 45
Underståthållaren	5,000: —	2,000: —	7,000: —
Summa	—	—	11,681: 45

2. Avlöningar till övriga ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* kronor 210,000: —
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* » 3,000: —
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal » 100,000: —
5. Särskilda löneförmåner till överståthållaren och underståthållaren:
- a. Taffelpenningar till överståthållaren kronor 2,001: —
- b. Lönetillökning till överståthållaren » 2,317: 55
- c. Tillfällig löneförbättring till överståthållaren och underståthållaren » 7,600: — » 11,918: 55
6. Rörligt tillägg, *förslagsvis* » 45,000: —
- Summa kronor 381,600: —;

b) till *Överståthållarämbetet*: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 381,600 kronor.

134:o) **Överståthållarämbetet: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, sid. 297 och 298), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av ämbetets omorganisation betingad höjning med 8,500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Överståthållarämbetet*: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 50,500 kronor.

135:o) **Överståthållarämbetet: Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 172, sid. 299) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 24,500 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Överståthållarämbetet: Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 23,700 kronor.

136:o) **Länsstyrelserna: Avlöningar. Länsstyrelserna: Sjukvård m. m. Länsstyrelserna: Reseersättningar. Länsstyrelserna: Expenser. Länsstyrelserna: Publikationstryck.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 173—177, sid. 299—301) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

137:o) **Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 178, sid. 301 och 302) vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår icke innebär annan ändring än att den i avlöningsstaten ingående anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal upptagits med ett förslagsvis beräknat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för landsfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 230,000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 72,000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 45,000

Summa förslagsanslag kronor 347,000;

b) till *Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 347,000 kronor.

138:o) **Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179, sid. 302), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär, att posterna till reseersättningar och till expenser höjts med 20,000 kronor respektive 5,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 75,000 kronor.

139:o) **Häradsskrivarna: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 180, sid. 302 och 303), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår ej innebär annan ändring än att den i avlöningsstaten ingående delposten till vikariatsersättningar nedräknats med 37,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för häradsskrivarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän:
 - a. Lön, tjänstgöringspenningar, ortstillägg och förvaltningsbidrag, *förslagsvis* kronor 570,000
 - b. Ålderstillägg, *förslagsvis* .. » 65,000
 - c. Vikariatsersättningar, *förslagsvis* » 23,000 kronor 658,000
 2. Särskilda löneförmåner:

Tillfällig löneförbättring, <i>förslagsvis</i>	» 102,000
Summa förslagsanslag kronor 760,000;	
- b) till *Häradsskrivarna: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 760,000 kronor.

140:o) **Häradsskrivarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 181, sid. 303 och 304) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsskrivarna: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

141:o) **Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar. Landsfiskalerna m. fl.: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 182 och 183, sid. 304) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Polisväsendet.

142:o) **Statspolisorganisationen: Statspolisintendenten m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 184, sid. 305 och 306) föreslagit riksdagen att till Statspolisorganisationen: Statspolisintendenten m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 27,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 25,700 kronor, varav till avlöning till statspolisintendenten avsetts 18,200 kronor, till kost-

nader för dennes pensionering 1,000 kronor och till arvode till en statspolis-assistent 6,500 kronor.

För nästa budgetår beräknas ökad medelsåtgång för avlöning av statspolisintendenten med 1,800 kronor, motsvarande höjningen av det rörliga tillägg, som tillkommer denne tjänsteman enligt det för Stockholms stads befattningshavare gällande lönelementet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, Utskottet.
att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Statspolisintendenten m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 27,500 kronor.

143:o) **Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon och ridhästar.** Kungl. Maj:t har (punkt 185, sid. 306—308) föreslagit riksdagen att till Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon och ridhästar för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget, 130,000 kronor, är ett belopp av 120,000 kronor avsett för inköp av motorfordon och gengasaggregat, medan återstoden, 10,000 kronor, avses för inköp av ridhästar och dessas transporterande till stationsorten. Av anslaget skall ett belopp av 120,000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

För nästa budgetår beräknas för inköp av motorfordon och gengasaggregat 50,000 kronor samt för inköp av ridhästar m. m. 10,000 kronor. Med hänsyn till en beräknad reservation å 50,000 kronor föreslås emellertid, att anslaget upptages till $(50,000 + 10,000 - 50,000)$ 10,000 kronor. Därvid förutsättes hinder icke skola möta att av tillgängliga medel använda något mindre belopp för inköp av velocipeder, därest så skulle visa sig erforderligt. Av det sålunda beräknade anslaget föreslås icke någon del skola avräknas mot automobilskattemedlen.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Ut- Utskottet.skottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon och ridhästar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

144:o) **Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditjonskostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 186, sid. 308—314) föreslagit riksdagen att till Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditjonskostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 469,500 kronor, därav 175,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 425,000 kronor. För nästa budgetår beräknas en utgiftsökning av 20,000 kronor för an-
Bihang till riksdagens protokoll 1943. 6 saml. Nr 5. 503 43 5

ställande av ett kvinnligt skrivbiträde vid envar av statspolisens kriminalavdelningar i Stockholm, Norrköping, Jönköping, Malmö, Göteborg, Örebro, Gävle, Sundsvall och Luleå. Vidare beräknas tillkomma för utbyte och nyanskaffning av skrivmaskiner 5,000 kronor och för nyanskaffning av möbler 5,000 kronor. För underhåll och drift av motorfordon m. m. har beräknats en ökning i medelsbehovet av 20,000 kronor.

Å andra sidan upptar förslaget ett med 5,500 kronor nedsatt belopp för underhåll och vård av statspolisens hästar m. m. Den totala anslagsökningen uppgår alltså till $(20,000 + 5,000 + 5,000 + 20,000 - 5,500)$ 44,500 kronor.

Härutöver framhåller departementschefen, att därest den provisoriska förstärkningen av statspolisens kriminalavdelning i Stockholm skulle bibehållas även under nästa budgetår, kostnaderna för denna avdelning liksom hittills böra bestridas från vederbörande anslag under statspolisorganisationen. Under nu ifrågavarande anslag beräknas dylika kostnader uppgå till 8,000 kronor. Vid anslagsberäkningen har emellertid hänsyn icke tagits till denna utgift.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditjonskostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 469,500 kronor, därav 175,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

145:o) **Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten.** Kungl. Maj:t har (punkt 187, sid. 314—323) föreslagit riksdagen att till Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 3,100,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 3,000,000 kronor.

För nästa budgetår föreslås att kriminalstatspolisavdelningen i Stockholm förstärkes med 1 kriminalöverkonstapel och 2 kriminalkonstaplar samt att envar av motsvarande avdelningar i Göteborg, Gävle, Umeå och Luleå tilldelas ytterligare 1 kriminalkonstapel. Den anslagsökning, som förslaget i sin helhet innebär, betingas av ifrågavarande utvidgning av personalorganisationen i förening med uppkomna merkostnader för statspolisens pensionering m. m.

Härjämte har departementschefen förutsatt, att kostnader för gottgörelse i anledning av sådan tillfällig utökning av statspolisens kriminalavdelning i Stockholm, som omnämnts under föregående punkt, böra belasta förevarande anslag. Dessa kostnader ha av statspolisintendenten beräknats till omkring 205,000 kronor för helt budgetår. Någon uppräknings av anslaget i anledning härav föreslås emellertid icke.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 3,100,000 kronor.

146:o) **Statspolisorganisationen: Utbildning i motorfordonskunskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 188, sid. 323) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Utbildning i motorfordonskunskap* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 4,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

147:o) **Poliskåren i Boden: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 189, sid. 324 och 325) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för poliskåren i Boden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Poliskåren i Boden: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 161,000 kronor.

Jämlikt beslut vid 1942 års riksdag har polisväsendet inom Bodens fästnings skyddsområde från och med den 1 oktober 1942 underkastats en genomgripande omorganisation. Den förutvarande, under militär myndighet lydande fästningspoliskåren har samorganiserats med Bodens stads poliskår till en gemensam poliskår, å vilken lagts de arbetsuppgifter, som tidigare åvilat de båda skilda polisorganisationerna. Den nybildade poliskåren har ställts under ledning av stadsfiskalen i Bodens stad och i övrigt inordnats i den allmänna civila polisorganisationen med länsstyrelsen som högsta lokala polismyndighet. Såsom en följd av omorganisationen har fästningspolisen avförts från försvarsdepartementets stat, under det poliskåren i Boden upptagits å socialdepartementets stat.

För budgetåret 1942/43 har till poliskåren i Boden: avlöningar anvisats ett förslagsanslag av 121,000 kronor.

För nästa budgetår ha hithörande utgifter och inkomster uppskattats till ungefär $\frac{4}{3}$ av de belopp, som för ändamålet beräknats för tiden 1 oktober 1942—30 juni 1943.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer därför,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för poliskåren i Boden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 156,100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 14,400
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 26,500
	<hr/> Summa kronor 197,000

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättning från Bodens stad	kronor 36,000
	<hr/> Summa förslagsanslag kronor 161,000;

b) till *Poliskåren i Boden*: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 161,000 kronor.

148:o) **Poliskåren i Boden: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 190, sid. 326) föreslagit riksdagen att till Poliskåren i Boden: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 24,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 18,000 kronor.

Medelsbehovet för nästa budgetår har uppskattats med utgångspunkt från de kalkyler, som lägo till grund för beräkningen av motsvarande utgifter för tiden 1 oktober 1942—30 juni 1943.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Poliskåren i Boden: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 24,000 kronor.

149:o) **Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 191, sid. 327), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av belastningshänsyn betingad höjning med 60,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

150:o) **Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 192, sid. 327) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,300,000 kronor.

151:o) **Statens polisskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 193, sid. 328—338) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för statens polisskola, avlöningsstaten att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Statens polisskola: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 134,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 135,200 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag för nästa budgetår utgår från att undervisningen skall få samma omfattning som under innevarande budgetår. Ytterligare en heltidslärare i juridiska ämnen föreslås inrättad å extra ordinarie stat i lönegraden Eo 27. Vidare beräknas medel för anställande av ytterligare ett kontorsbiträde i lönegraden Ex 4 varjämte för extra skrivhjälp beräknas ett belopp av 400 kronor för envar av de fyra förkortade polischefskurserna.

Med hänsyn huvudsakligen till att vissa timplärlararvoden till lärare i juridiska ämnen och en tidigare under anslaget beräknad utgift av 3,100 kronor för extra skrivhjälp på grund av de ovannämnda förslagen icke behöva beräknas för nästa budgetår har anslaget kunnat sänkas med 1,200 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling företagit en inom andra kammaren av fru *E. Andersson m. fl.* väckt motion (II: 71), vari hemställts, att riksdagen måtte höja ifrågavarande anslag med det belopp, som erfordras för anordnande av kurs jämväl för kvinnliga poliser.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för detta yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet vill erinra om att de sakkunniga för polisskolans omorganisation på sin tid räknat med att kurser för polissystrar skulle anordnas vid skolan, men att sådana kurser med hänsyn till det ringa antalet polissysterbefattningar ansetts bliva blott sällan behövliga.

Utskottet.

I anledning av yrkandet i motionen II: 71 om medel till anordnande av en dylik kurs under nästa budgetår vill utskottet framhålla, att sådan kurs bör komma till stånd, när ett verkligt behov av densamma föreligger, men att man givetvis bör bedöma detta behov efter samma måttstock som man eljest har att anlägga vid bedömningen av frågor om utgiftsökningar i det nuvarande läget. Såsom framgår av motionen har Kungl. Maj:t haft frågan under prövning men av besparingskäl ansett, att en kurs för kvinnliga poliser icke bör beräknas för nästa budgetår. Med hänsyn härtill är utskottet icke berett att tillstyrka bifall till motionen.

Kungl. Maj:ts förslag föranleder icke heller i övrigt erinran från utskottets sida.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

I:o) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag godkänna följande personalförteckning för statens polisskola:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänsteman å ordinarie stat.	
1 rektor	A 30

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

2 lärare i juridiska ämnen Eo 27;

II:o) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 71

a) godkänna följande avlöningsstat för statens polisskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till en ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	kronor 13,700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 84,100
3. Avlöning till övrig icke-ordinarie personal..	» 29,500
4. Särskilda löneförmåner till en icke-ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	» 700
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 6,000

Summa förslagsanslag kronor 134,000;

b) till *Statens polisskola: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 134,000 kronor.

152:o) **Statens polisskola: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 194, sid. 339) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens polisskola: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 42,000 kronor.

153:o) **Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 195, sid. 340—348) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, *dels ock* till Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 221,800 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 202,500 kronor.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 17 juli respektive den 30 oktober 1942 medgivit, att vid anstalten finge anställas dels under tiden räknat från och med den 1 juli 1942 tills vidare till och med den 30 juni 1943 fyra kontorsbiträden med ett arvode av 275 kronor för månad och dels under tiden från och med den 1 november 1942 tills vidare till och med den 30 juni 1943 ett kansli-

biträde med ett arvode av 375 kronor för månad, samt föreskrivit, att ifrågakommande arvodesbelopp, tillhopa högst 13,200 respektive 3,000 kronor, skulle utgå från den å avlöningsstaten upptagna anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar.

För nästa budgetår föreslås, att en assistentbefattning förändras till förste assistenttjänst. Utgiftsökningen i övrigt beror på att fortsatt behov ansetts föreligga av de biträdestjänster, som jämlikt Kungl. Maj:ts ovannämnda beslut inrättats under innevarande budgetår.

En närmare utredning avses i fråga om lönegradsplacering av assistenter och förste assistenter ävensom av frågan om gränsdragning mellan sådana arbetsuppgifter vid anstalten, för vilkas riktiga handhavande polisutbildning är oundgängligen nödvändig, och sådana, som kunna fullgöras av personal utan dylik utbildning.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit anledning till erinran från utskottets sida får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	43,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	126,300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	41,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	11,500
<u>Summa förslagsanslag</u>		kronor 221,800;

b) till *Statens kriminaltekniska anstalt*: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 221,800 kronor.

154:o) **Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 196, sid. 348—351), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 12,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens kriminaltekniska anstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 126,900 kronor.

155:o) **Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 197 och 198,

sid. 351—353) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. 125,000 kronor;*

b) till *Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. 100,000 kronor.*

156:o) **Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 199, sid. 353), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 100,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 700,000 kronor, därav 80,000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

157:o) **Poliskollegierna. Ersättning för skada vid biträde åt ordningsmakten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 200 och 201, sid. 353 och 354) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Poliskollegierna* 2,000 kronor;

b) till *Ersättning för skada vid biträde åt ordningsmakten* 1,000 kronor.

Civila luftskyddet.

158:o) **Luftskyddsinspektionen: Avlöningar. Luftskyddsinspektionen: Omkostnader. Civilt luftskydd: Alarmeringsanordningar. Civilt luftskydd: Anskaffande av viss gasskyddsmateriel för förbrukningsändamål m. m. Civilt luftskydd: Luftskyddsövningar. Civilt luftskydd: Försöksverksamhet. Civilt luftskydd: Statens luftskyddsskola. Civilt luftskydd: Bidrag till enskilda sammanslutningar för utbildning av luftskyddspersonal m. m. Civilt luftskydd: Bidrag till kommuner för anordnande av vissa skyddsrum. Civilt luftskydd: Arvoden till vissa luftskyddschefer m. m. Civilt luftskydd: Övertagande av egendom i annan ordning än genom rekvisition. Statens utrymningskommission: Avlöningar. Statens utrymningskommission: Omkostnader. Förberedande åtgärder för mottagande av evakuerad civilbefolkning m. m. Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 202—**

215, sid. 355—359) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Diverse.

159:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 216 och 217, sid. 360) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

160:o) **Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 218, sid. 360), hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 8,000 kronor.

161:o) **Statens hyresråd.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 219, sid. 360 och 361) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

162:o) **Internationellt socialpolitiskt samarbete. Bidrag till institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 220 och 221, sid. 361 och 362) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* ett förslagsanslag av 1,000 kronor;

b) till *Bidrag till institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning* ett anslag av 20,000 kronor.

163:o) **Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 222, sid. 362—366) föreslagit riksdagen att till Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 1,000.000 kronor.

För ifrågavarande ändamål har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats samma belopp.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att för bidrag till flyktingkommittéerna under nästa budgetår beräknas 570,000 kronor, för direkta understöd åt flyk-

tingar 100,000 kronor, för diverse omkostnader 80,000 kronor samt för socialstyrelsens lägerverksamhet 250,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

164:o) **Bidrag till utlandssvenskarnas förening.** Kungl. Maj:t har (punkt 223, sid. 366—368) föreslagit riksdagen att till Bidrag till utlandssvenskarnas förening för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

Med förevarande anslag avses att lämna bidrag till utlandssvenskarnas förening för dess verksamhet dels till förmån för svenska medborgare, vilka under nuvarande förhållanden flyktat eller flykta från utlandet till Sverige, dels för förberedande av ferievistelse i Sverige åt barn till i utlandet bosatta svenskar och dels för beredande av möjlighet åt svenskar i utlandet att erhålla behövliga livsmedel.

Det har ansetts skäligt, att föreningen för dessa ändamål för tiden intill den 1 juli 1944 i statsbidrag erhåller sammanlagt 75,000 kronor. Av detta belopp har riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts därom i propositionen nr 2 framställda förslag på tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår anvisat 25,000 kronor. Återstående 50,000 kronor föreslås skola anvisas för nästa budgetår.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag om fortsatt understöd åt utlandssvenskarnas förening föranleder ej erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till utlandssvenskarnas förening* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

165:o) **Beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalidier från Finland m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 224, sid. 368 och 369) föreslagit riksdagen att till Beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalidier från Finland m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål ha tidigare riksdagar anvisat tillhopa 2,900,000 kronor, varav 900,000 kronor för innevarande budgetår.

Under år 1943 beräknas i runt tal 2,000,000 kronor erforderliga. Av detta belopp har riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts därom i propositionen nr 2 framlagda förslag å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisat hälften. Återstoden föreslås anvisad å riksstaten för nästa budgetår.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalider från Finland m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

166:o) **Bidrag till kvinnoföreningarnas beredskapsorganisation. Bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 225 och 226, sid. 369 och 370) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Bidrag till kvinnoföreningarnas beredskapsorganisation* ett anslag av 45,000 kronor;

b) till *Bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris* ett förslagsanslag av 9,400 kronor.

167:o) **Vissa kostnader i anledning av allmänna val.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 227, sid. 370 och 371) och under erinran, att för innevarande budgetår i anledning av de kommunala valen hösten 1942 anvisats 175,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i anledning av allmänna val* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,000 kronor.

168:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Kungl. Maj:t har (punkt 228, sid. 371) föreslagit riksdagen att till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 300,000 kronor. Härjämte ha å tilläggsstat till nämnda riksstat anvisats 300,000 kronor för ändamålet.

Utskottet, som tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

169:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 229, sid. 371 och 372) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

170:o) **Dyrtidstillägg** åt **befattningshavare i statens tjänst**. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 230, sid. 372) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 540,000 kronor.

171:o) **Barntillägg** åt **vissa befattningshavare i statens tjänst**. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 231, sid. 372) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 275,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 240,000 kronor.

172:o) **Kristillägg**. Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 232, sid. 372) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Stockholm den 9 mars 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Pauli, Torsten Ström, Bernhard Nilsson, Sven Larsson, Andrén, Heiding, Magnusson, Bäcklund, Åqvist* och *Persson* i Skabersjö; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästbol, *Persson* i Falla, *Hansson* i Rubbestad, *Bergström, Nilsson* i Steneberg, *Wallenheim, Viklund, Pettersson* i Dahl, *Åkerström* och *Eriksson* i Frägsta;

dock att

herr *Karl Andersson* deltagit vid behandlingen av punkterna 127—172 i stället för herr *Pauli*; och

herr *Gustaf Karlsson* deltagit vid behandlingen av punkterna 122—172 i stället för herr *Oscar Olsson*.

Reservationer:

vid *punkten 48:o*) (Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.) av herr *Hansson* i Rubbestad, som ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Enligt vad utskottet under hand erfarit är den nu gällande handboken med råd och anvisningar i nykterhetsfrågor författad ock utgiven så sent som år 1933. De författningsändringar och andra åtgärder för nykterhetens främjande, som därefter vidtagits, ha tillkännagivits för samtliga nykterhetsnämnder genom en för denna verksamhet avsedd tidskrift. Under hänvisning härtill får utskottet avstyrka Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av 5,000 kronor till handbok för nykterhetsnämndernas verksamhet.

I övrigt tillstyrker utskottet bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 137,000 kronor.»;

vid *punkten 113:o*) (Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader)

1) av herrar *Johan Bernhard Johansson*, *Bernhard Nilsson*, *Andrén*, *Persson* i Falla, *Hansson* i Rubbestad och *Eriksson* i Frägsta, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»I fråga om elevavgifter vid barnmorskeläroanstalterna har besparingsberedningen föreslagit, att eleverna för en tid av sex månader, under vilken den teoretiska undervisningen vid skolorna pågår, skulle erlægga 500 kronor med hänsyn till att de under nämnda tid åtnjuta fri kost och fri bostad. Mindre bemedlade och medellösa elever skulle erhålla nedsättning i eller befrielse från detta belopp. Utskottet kan för sin del icke finna annat än rimligt, att barnmorskeelever, som äro bemedlade, på detta sätt få bidra till kostnaderna för sin utbildning. Utskottet tillstyrker alltså beredningens förslag om införande av elevavgifter vid läroanstalterna, men förutsätter därvid, att elev, som genomgått statens sjuksköterskeskola och därvid erlagt elevavgift vid denna skola, icke skall vara avgiftspliktig jämväl vid barnmorskeläroanstalt.

Med denna utgångspunkt torde vid anslagsberäkningen för nästa budgetår böra beräknas en uppbörd under förevarande anslag å det av besparingsberedningen angivna beloppet av elevavgifterna eller 15,000 kronor.

Utskottet, som i övrigt icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, beräknar i enlighet härmed medelsbehovet under anslaget till (56,000—15,000) 41,000 kronor och hemställer,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 41,000 kronor.»;

2) av herr *Jonsson* i Eskilstuna;

vid *punkten 116:o*) (Statens sjuksköterskeskola: Omkostnader) av herrar *Johan Bernhard Johansson, Bernhard Nilsson, Andrén, Jonsson* i Eskilstuna, *Persson* i Falla, *Hansson* i Rubbestad och *Eriksson* i Frägsta, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»I fråga om elevavgifter vid statens sjuksköterskeskola har besparingsberedningen föreslagit, att eleverna för den tid av fem månader, under vilken den teoretiska undervisningen vid skolan pågår, få erläggas 500 kronor med hänsyn till att de under nämnda tid åtnjuta fri kost och fri bostad. Mindre bemedlade och medellösa elever skulle erhålla nedsättning i eller befrielse från detta belopp. Utskottet kan för sin del icke finna annat än rimligt, att de blivande sjuksköterskor, som äro bemedlade, på detta sätt få bidraga till kostnaderna för sin utbildning. Utskottet tillstyrker alltså beredningens förslag om införande av elevavgifter vid skolan, men förutsätter därvid, att elev, som genomgått barnmorskeläroanstalt och därvid erlagt elevavgift till anstalten, icke skall vara pliktig erlægga avgift jämväl vid sjuksköterskeskolan.

Med denna utgångspunkt torde vid anslagsberäkningen för nästa budgetår böra beräknas en uppbörd under förevarande anslag å det av besparingsberedningen angivna beloppet av elevavgifterna eller 20,000 kronor.

Utskottet, som i övrigt icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, beräknar i enlighet härmed medelsbehovet under anslaget till (73,900 — 20,000) 53,900 kronor och hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till
Statens sjuksköterskeskola: Omkostnader för budgetåret 1943/44
anvisa ett förslagsanslag av 53,900 kronor.»;

vid *punkten 122:o*) (Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård. Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor m. m.) av herrar *Wallentheim, Viklund* och *Åkerström*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Kungl. Maj:ts — — — till erinran.

Vidkommande det — — — olika delar. Emellertid torde tvekan råda, huruvida gällande bestämmelser kunna givas den tolkningen, att statsbidrag må kunna beviljas till *enbart* barntandvård. Att så är fallet framgår bland annat därav, att, när huvudmän för folktandvård gjort framställningar om bidrag till sådan verksamhet, dessa framställningar under hand avisats av myndigheterna.

Då det emellertid får anses synnerligen angeläget, att barntandvården kommer till stånd, vill utskottet förorda, att landsting, som på grund av svårighet att erhålla tandläkare ej kunna åstadkomma folktandvårdens planliga ordnande och som därför måste i vissa områden begränsa verksamheten till *enbart* barntandvård, övergångsvis och utan hinder av gällande bestämmelser må kunna erhålla statsbidrag därför efter enahanda grunder, som gälla för folktandvård.

Under åberopande — — — utskottet hemställa,

- a) att riksdagen — — — 800,000 kronor;
- b) att motionen II:108 må anses besvarad genom vad utskottet anfört.»;

vid *punkten 127:o*) (Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader) av herrar *Heiding, Persson* i Skabersjö, *Hansson* i Rubbestad och *Pettersson* i Dahl, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Besparingsberedningen har — — — biträda detsamma.

I motionen II:102 har framförts förslag om sådan lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, att bidrag skall utgå till kostnader för sjuktransporter av patienter på landsbygden och för resor, som dessa företaga till läkare eller sjukvårdsinrättning, varigenom den av besparingsberedningen anmärkta olägenheten skulle kunna undgås.

Utskottet, som i likhet med besparingsberedningen anser de nuvarande bestämmelserna på detta område mindre tillfredsställande, finner de i motionen framförda synpunkterna behjärtansvärda, varför utskottet tillstyrker en skyndsam utredning i motionens syfte.

Då Kungl. Maj:ts — — — alltså hemställa,

- a) att riksdagen — — — av 250,000 kronor;
 - b) att riksdagen må med bifall till motionen II:102 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning angående de förutsättningar, under vilka statsbidrag bör utgå till kostnaderna för sjuktransporter av mindre bemedlade patienter på landsbygden och för resor, som dessa företaga till läkare eller sjukvårdsinrättning.»
-